

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. 8
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

V I E N Y B Ė

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

87 M. 7 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

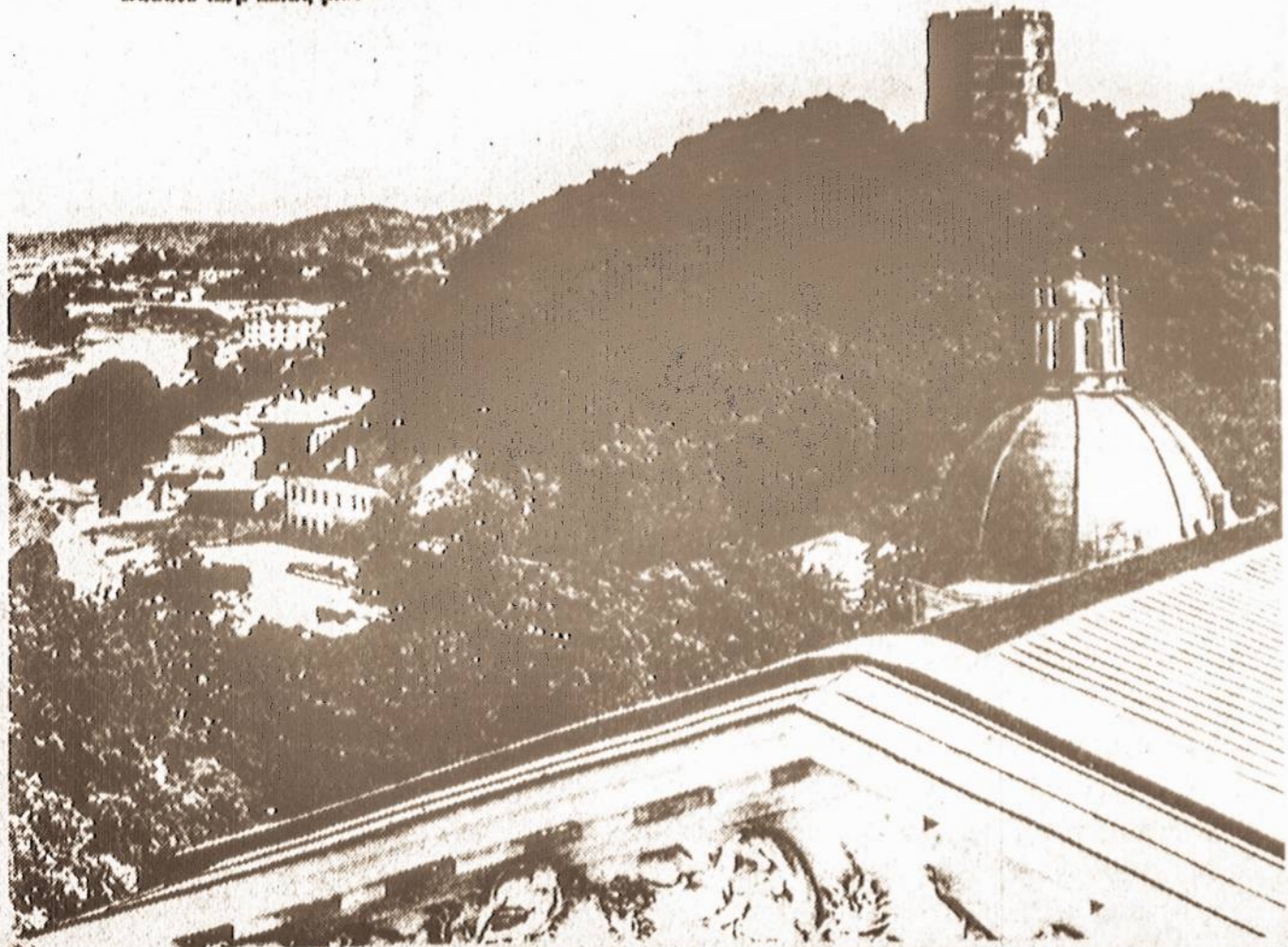
1973 M. BIRŽELIO (JUNE) 1 D.

Telephone:
APplegate 7-7257

30 CENTU

VILNIUS MINI 650 METU SUKAKTI

Antai, pažvelk! Tai Vilnius rūmai
Dauko tarp kalnų plačiai!

SENASIS IR NAUJASIS VILNIUS

Legendomis, padavimais, dainomis ir poezija apipintas Vilniaus miestas šiomet švenčia savo 650 metų sukaktį. Apie jo praeitį, dabartį ir ateitį dabar daug kalbama Lietuvoje ir visur pasaulyje, kur tik esama lietuvių. Ta proga suglaustoje formoje Vilnių primename ir savo skaitytojams.

Per šešis su puse šimtmečio Vilnius patyrė visokių dienų. Ne vieną kartą jis statėsi iš naujo, kai jį nusiaubdavo maras, gaisrai ir karai. Ne vieną kartą jo gatves trypė svetimų kareivių batai, ne vieną kartą jis buvo atplėštas nuo savo tautos kamieno. Tačiau, nežūrint to, Vilnius buvo ir liko neatskiriama lietuvių tautos dalimi, dar daugiau - Vilnius yra Lietuvos sostinė.

Tur būt, nėra nė vieno lietuvio, kuris nežinotų to padavimo apie Geležinį vilką, o ne retas net savo butą puošia to vilko skulpturėlėmis, simboliškai primenančiom Vilniaus didybę ir jo garsą Lietuvos istorijoje.

Pirmą kartą autentiškuose istoriniuose dokumentuose Vilnius minimas 1323 m., kurie ir laikomi miesto įkūrimo data.

VILNIAUS PRAEITIS

Iš tikrųjų Vilnius, kaip gyvenvietė, yra žymiai senesnė. Archeologai atrado žymes; jog 10,000 metais pr. Kr. Vilniaus slėnyje būta ežnių medžiotojų stovyklos, 2,000 pr. Kr. Vilniaus srityje formavosi baltų kultūra, kuri žalvario bei geležies amžiuje gavo vi-

siškai savitus, aistiškus bruožus, skirtingus nuo kaimynų suomių ir rytų slavų. Pats vardas liudija vietovės lietuviškumą. Vietovardis "Vilnius" pramintas pagal Neries intaką Vilnią.

Miesto įkūrimą nulėmė vietos patogė geografinė padėtis - saugi kalva prie Neries ir Vilnios santakos.

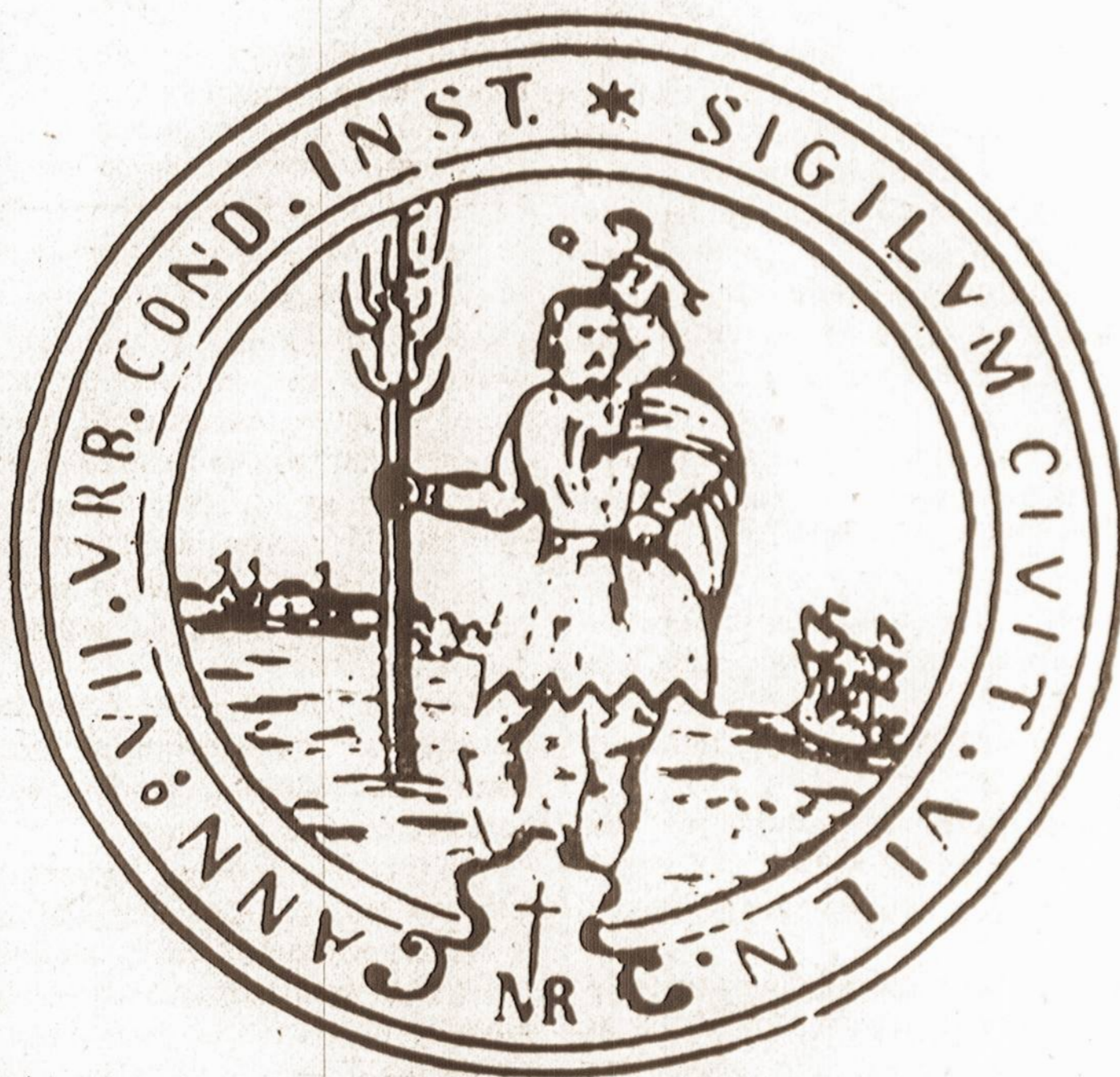
Jau viduramžiais Vilnius buvo svarbi kryžkelė. Pro jį ėjo keliai iš Krokuvos ir pietų Ukrainos į Rygą, Pskovą ir Didįjį Naugardą. Iš Polocko, Vitebsko ir Smalensko Kauno link ėjo kiti keliai. XIX a. pro Vilnių caro valdžia nutiesė geležinkelius iš Petrapilio į Varšuvą, taip pat iš Maskvos į Berlyną.

Nuo Gedimino laikų Vilnius buvo Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos valstybingumo židinys. Iš čia narsusis Kęstutis drauge su DLK Algirdu išplėtė Lietuvos sienas toli į pietus ir rytus. 1387 m. Jogaila suteikė miestui magdeburgines teises, nors nuo Gedimino laikų vilniečiai naudojo savivaldos teisėmis. 1399 m. Vytautas iš gaisro griuvusių atstatė sostinę, padarydamas ją pirmąjį Rytų Europos miestu. Kazimieras Jogailaitis apmūrino miestą. Jo sūnus, irgi Kazimieras, tapo šventuoju. Aleksandras visą laiką gyveno Vilniuje, nors ir buvo tapęs lenkų karaliumi. Zigmantas II starydino puikius rūmus, hales ir tvirtoves, jo sūnus Zigmantas Augustas daugiausia ir gyveno Vilniuje. Čia jis karštai mylėjo Barbarą Radvilaitę. Šio paskutiniojo Jogailaičio pastangomis Vilnius virto renesanso gadynės briliantu. Steponas Batoras buvo paskutinis valdovas, kuris Vilniuje priėmė DLK mitrą.

Vilnius buvo Didžiosios kunigaikštijos administracinis, diplomatinis, bažnytinis, karinis bei teisminis centras.

Vilniuje išaugo DLK rūmai, katedra, šv. Onos bažnyčia, šv. Petro ir Povilo bažnyčia, vyskupo ir kapitulos rūmai, Vėliau arsenalas, rotušė, tribunolo ir kitų įstaigų pastatai. Vilnių dabino parkai ir puošnios bibliotekos bei galerijos. Čia savo rūmus statė Lietuvos magnatai Radvilai, Katkevičiai, Tiškevičiai, Sapelgos, Pacai, Ma-

Tęsinys 6 psl.

VILNIAUS MIESTO HERBAS

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

was established in 1886 by Juozas J. Paukstys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. VIENYBĖ co-owners are: Valerie Tysliava and Joseph N. Tysliava. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava, Joseph N. Tysliava and Jonas Valaitis. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor: Valerie Tysliava; Assistant: Ann Vaivada; Business Manager and Photo Editor: Joseph N. Tysliava; English Editor: Demie Jonaitis; Senior Editor: Vytautas Sirvydas; Contributing Editors: Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zalatorius.

SUBSCRIPTION RATES: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved. Editorial and Administrative offices at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone APplegate 7-7257.

Dolerio nuvertinimas lietuvių nepaliečia

Kelis kartus nuvertinus dolerį, o aukso kainoms pakilus nuo \$32 iki \$100 ir daugiau, kai kurių kraštų valiutos ir nuvertintos. Bet jų vertę keičiant, finansų pasaulyje atsiranda problemų.

Per ilgą laikotarpį doleris buvo finansinėms operacijoms pagrindas. Pastovesnio nebuvo, bet daugelis baiminasi, kad doleris ir vėl gali kada nors būti nuvertintas.

Susirūpinę amerikiečiai ieško būdų, kaip iš netikrumo finansiniam pasaulyje pakilti. Dalis planų panaudoti ankstesnėje dolerio krizėje. Tai pavyko. Dolerio pajėgumas ėmė stiprėti. Pakeista ir dolerio vertė.

Dabar už Amerikos dolerį Vokietijoje teduoda tik 2-9 D. Markes, vietoj anksčiau mokėtų 2.9 vokiečių 3.2; 6.2 norvegų kronos, vietoj 6.6; 60 ispanų pezetų, vietoj 67. Apsistota prie amerikiečių vadinamojo Volcker plano. Autorius Paul Volcker yra JAV išdo pusekretorius. Jo planu siekiama pasaulio monetarinę sistemą iš pagrindų pertvarkyti. Kaip pavyks? Parodys ateitis.

Tą planą išskėlė JAV išdo sekretorius G. Shultz tarptautiniame monetariniame fonde. Plano išdėstymas perteiktas tarptautiniam 20 narių komitetui. Planas svarstytas įvykusiuose finansų ministrų pasitarimuose.

Pagrindinė idėja - dėmesys į pinigų rinką. Vietoj įsakymais užtvėnkti kurio nors krašto valiutos plaukimą į kitus kraštus, patariama sekti proporciją - tarp valiutos poreikavimo ir pasiūlos - pagal tą ir nustatyti pinigų vertę.

Plane tarptautiniam bendradarbiavime valiutai nustatyti JAV nevienasališkai nuvertins dolerį nepasitarusi su kitais finansiniais stipriais kraštais. Jei tuo atveju kiti kraštai nuvertintų savo pinigų vieneta, dolerio nuvertinimas tada neatneš pakitimų. Ir kiti kraštai bus valiutos klausimais priversti bendradarbiauti. Stipriausi finansiniai kraštai - Vokietija ir Japonija, abu pralaimėjo karą ir Amerikos doleriais atstatyti!

Volckerio plane numatyta bausmių grėsmė prieš kraštą, jei jis nesutiktų savo valiutos priderinti. Ypač turima minty stambųjų pramonės kraštų pinigai - V. Vokietijos markė ir Japonijos jena.

Jeigu tokiu atveju kuris kraštas nesutinka savo valiutos atitinkamai patvarkyti, kitos valstybės prieš jį gali panaudoti muitų užtvaras, ir tokiu būdu sumažinti iš to krašto importą.

Tokias sankcijas amerikiečiai priminė vokiečiams ir japonams, jeigu jie nebūtų sutikę pakelti markės vertės arba jeigu nebūtų palikę pačiai rinkai nustatyti jos kainos. Tuo nepatenkinti nei vokiečiai nei japonai.

JAV ekonominių patarėjų pirmininkas H. Stein dėl valiutų nuvertinimo stambiosios pramonės šalis, kaip Vokietiją ir Japoniją, įspėjo, "Jei kas nepanorės su Amerika bendrauti, tada bus imtasi kokių nors griežtesnių priemonių".

Pasiūlyta stebėti valiutos rezervą kaip barometrą. Reikalui esant, taisyti finansus, kad neįvyktų krizė.

Dolerių nenormalus padidėjimas svetimoje valstybėje yra ženklas tuojau finansinius nelygumus išlyginti kietai, net nesilaikant nustatyto kurso, bet leidžiant valiutos vertę nustatyti rinkai - dolerio poreikavimui.

Paskutinėse krizėse šie dėsniai buvo dalinai panaudoti ir davė gerų rezultatų. Finansų specialistai primena, kad, ir šį planą priimant, dar liks neišspręstų problemų. Jie įspėja, jog netenka tikėtis greit tarptautinę finansinę krizę išspręsti.

AR NAUJA VALDŽIA ARGENTINOJE BUS DRAUGIŠKESNĖ LIETUVIAMS?

Argentinoje ilgokai viešėjo Vienybės skaitytojas Frank Budrionis iš Bayside, N. Y. Jis ten lankė savo seserį Ona Šerkšnienę, gyvenančią Capitol Bernardes. Kai buvo sostinėje Buenos Aires, jam miestą aprodė Argentinos Lietuvių Balso leidėjas Pranas Ožinskas. Budrionis yra labai sužavėtas naujuoju Lietuvių Centru. Kai jį statė - sako jis - buvo pristigta lėšų, tad skoloms apmokėti apie 500 Lietuvių į Centro atidarymą simboliškai. . . "atsinešė ir savas kėdes. . ."

Argentinoje gyvena apie 10,000 Lietuvių. Ten Lietuvių kalba išeina ir keli laikraščiai. Vienybė draugiškiausias Argentinos Lietuvių Balsas Vienybės skaitytojus nuolat informuoja apie įdomesnius Lietuvių gyvenimo įvykius.

Šiomis dienomis Argentinoje įvykę daug kas svarbaus, apie ką kalba visas pasaulis, būtent, buvo įdomūs krašto valdžios rinkimai. Rezultate Argentina grįžo į demokratinę santvarką.

Pirmiausia naujoji valdžia iš kalėjimo paleido 600 politinių kalinių. Jų tarpe buvo keli kalinti ir kalresnių pažlūrų lietuviai.

Argentinos Lietuvių Balsas pasveikina naująją vyriausybę; tarp kita, pastebi:

PARLAMENTARINĖN SANTVARKON ARGENTINAI SUGRĮŽUS

" . . . Dalyvaujant Kongreso ir Senato atstovams savo darbą užbaigiančiai vyriausybei, spaudos atstovams ir beveik viso pasaulio šalių delegatams, savo valdymo planus apibūdino naujasis prezidentas dr. Hector Jose Campora, kuris, o taipgi viceprezidentas dr. Vincente Solano Lima atliko priesaikos ceremonijas.

Visiems perėjus į Vyriausybės Rūmus, brigadierius Rey ir admiralas Coda perdavė pagarbos ženklą naujam prezidentui, o buv.

prezidentas gen. Alejandro Agustin Lanusse įteikė skiepą. . . .

Reikšminga, kad skaitlingų užsienio delegacijų tarpe buvo Čilės prezidentas dr. S. Allende; Kubos prezidentas Dorticos; Urugvajaus - Bordaberry. TSRS atstovavo prezidento vicepirm. Vitali P. Ruben. Kitas šalis atstovavo premjerai, u. r. ministrai ir parlamentarai.

Po prezidento dr. Campora kalbos peronistai pradėjo giedoti savo maršą, bet dr. Campora patarė giedoti Tautos Himną.

Milijoninė minia sveikino naują vyriausybę Plaza de Mayo aikštėje. . . .

. . . Prezidentas dr. Hector J. Campora pustrėčios valandos kalbėjo Kongreso Rūmuose, išdėstydamas naujosios vyriausybės darbo planus. . . .

. . . Greito ekonominio pagerėjimo sunku laukti, kadangi šalis labai praskolinta; vien užsieniams skolinga apie 7,000 milijonų dolerių. . . .

Jau paleista iš kalėjimų 600 politinių kalinių, užmegzti diplomatiniai santykiai su Rytų Vokietija ir atnaujinti su Kuba. Valdžios pirmo mimos ceremonijų protokolą, visuotinu nutarimu, pasirašė Čilės ir Kubos prezidentai. . . ."

KAUNO ŠILUMINĖ elektros centralė - didžiausioji statyba Kaune - įgauna ryškesnius kontūrus. Prieš kurį laiką Kaunui buvo paleistas pirmasis katilas, kuris tiekia šilumą ir karštą vandenį naujojo Daugavos rajono gyventojams. Dabar montuojamas antras katilas.

Gegužės mėn. baigta montuoti ir išbandyta 2.7 km ilgio šiluminė. Ji sujungė centralę su Pramonės prospektu. Pradedama tiesti 3,5 km ilgio trasa nuo Pramonės prospekto iki Kalniečių gatvės, kur numatyta statyti daug gyvenamųjų namų. Kitąmet 6 km trasa sujungs Kauno šiluminę su Pramonės rajonu.

Amerika mėgins subalansuoti užsienio prekybos biudžetą. Ways and Means komiteto pirm. Mill siūlo padidinti muitą įvežamoms prekėms, kad užsienio prekyba nebūtų nuostolinga. JAV vyriausybė tai svarstė ir priėjo išvados, kad vietoj muitų "karo" būtų geriau dolerį nuvertinti. Užsieniečiams tuo atveju amerikiečių prekės bus labiau prieinamos, o JAV pramonė galės konkuruoti su importuojamosiomis.

Dolerio vertės svyravimas Lietuvių įstaigas tiesioginiai ne daug bepaliečia. Paliečia tik firmas santykiaujančias su užsieniu, turinčias ryšių su užsienio valstybių valiuta, eksportu ir importu.

Neteko patirti, kiek ir kur investicijų įstaigos ryšių tokiose įmonėse ar su tarptautine valiuta surištos turi mūsų Lietuvių finansinės įstaigos, fondai, bankeliai-taupymo bendrovės, importu ir eksporto firmos.

Patyrėme, tačiau, kad tokios Lietuvių įstaigos, kaip Lietuvių Liberty Federal Building and Loan Association Philadelphijoje ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vadovybė savo finansinę būklę giliai studijuoja, dolerio vertės kaitaliojimąsi seka, įstaigų kuriose turi savo investicijas - veiklą irgi seka ir dėl tarptautinėje rinkoje dolerio kaitaliojimosi nuostolių neturi.

JONAS VALAITIS

VIENYBĖ, 1973 m. birželio 1 d.

PLB kviečia į seimą Washington, D.C.

PLB IV-asis Seimas šaukiamas 1973 rugpjūčio 30 - rugsėjo 3 Washington, D. C. JAV Lietuvių Bendruomenė jam teiks visokeriopą paramą. Tokios paramos taip pat tikisi iš artimiausio kaimyno - Kanados lietuvių bendruomenės ir iš visų kitų kraštų lietuvių bendruomenių. PLB Valdyba visus, o ypač JAV ir Kanados lietuvius prašo:

1. Dalyvauti PLB Seime. Gausus dalyvavimas Seimui teiks moralinę ir materialinę paramą. Ypač visi laukiami kultūrinuose Seimo renginiuose.

2. Amerikos sostinėje yra daug lankytinų vietų. Į Washingtoną rengiamos specialios lietuvių ekskursijos. Pasinaudokite šomis ir nuvažiuokite. Jei nėra, patys organizuokite.

3. Leidžiamas PLB IV Seimo leidinys. Priimami apmokami aukos formos sveikinimai skelbimai. Sveikinimus atsiųsti kviečiamos Bendruomenės apylinkės, lietuvių organizacijos, paskiri asmenys, o skelbimus - verslininkai, ir profesionalai.

4. Seimui pasisekti kviečiami dėtis ne tik dalyvavimu, bet ir kitais būdais - aukų parinkdami, skelbimų gaudami.

Pirmasis Pasaulio Lietuvių Kongresas įvyko prieš 38 metus nepriklausomos Lietuvos laikais,

Kaune. Tai buvo didelis įvykis tiek savo idėja, tiek programa, tiek dalyvių skaičium. Jo reikšmę tada išskėlė sveikinamuoju žodžiu Lietuvos prezidentas Antanas Smetona:

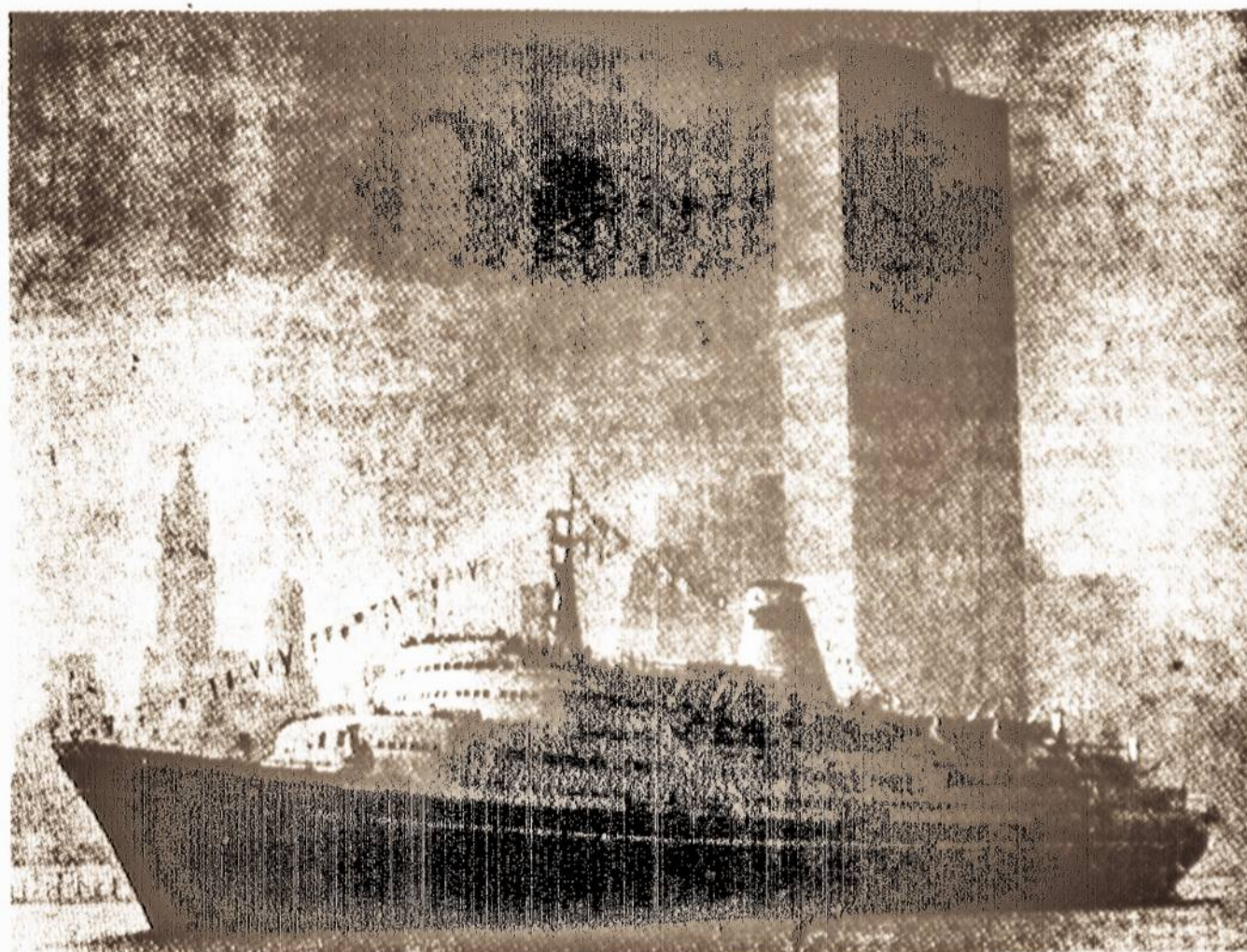
“ŠIS KONGRESAS YRA ISTORINGOS REIKŠMĖS; JIS YRA PIRMAS, JIS DEDA PASTOVIUS PAMATUS VISŲ KRAŠTŲ LIETUVIAMS BENDRAUTI”.

Prezidentas kongresą susiėjo su likiminiu išeivijos rūpesčiu:

“Būdami lojalūs tiems kraštams, kurie tapo jums antroji tėvynė, jūs niekuomet nepamirškite tos meilės, kurios esate skolingi savo pirmajai tėvynei, savo motinai Lietuvai”.

Tai, ką pradėjo 1935 metų Pasaulio Lietuvių Kongresas, toliau tęsia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimai: palaiko ir gilina pasaulio lietuvių bendravimą, jungia juos bendriesiems tautiniams tikslams bei uždaviniams, telkia į vieną lietuvišką šeimą, dr. Vinco Kudirkos žodžiais - iš kurių pagalba prašyti ir kuriems ją teikti.

Seimo rengėjai prašo registruotis ir aukas - skelbimus siųsti PLB Valdybos finansų vicepirmininkui: ne vėliau kaip iki 1973 liepos 1 adresuojant Dr. Vytautas Majauskas, 22900 Thorncliffe, Southfield, Mich. 48075 USA.

Geg. 28 iš Leningrado į New Yorką išplaukė Tarybų S-gos liuk-susinis laivas Mikhail Lermontov, vidutinio didumo - 20,000 tonų. Juo keliauti paruošta vietų 700 žmonių.

Pagal pernai spalio mėn. pasirašytą sutartį atplaukia kultūriniam pasikeitimams, ir kompozitorius Dmitri Sostakovich, Jam Northwestern universitetas Evanston, Ill. duos daktarata.

Laivas vienos klasės. Jame yra plaukimo baseinas, baras, panašūs naktiniam klubui poilsio kambariai. Groja 2 orkestrai, o trečią progamos dalį sudaro saviveiklininkai laivo tarnautojai.

Michail Lermontov. Tarybų S-gos laivą aptarnauja 325 žmonės. Iš jų 87 moterys, kurių 7 - karininkės - visos gerai kalba angliškai.

Pirmą kartą atplaukia tik 66 keleiviai (47 užsimokėję). Atplaukia ir 10 žurnalistų. Tad, pirmajai kelionei laive vietos daug. Tarybų S-gos laivai dabar sustodinėja 40-je uostų 24-iose pasaulio valstybėse. Jų laivynas didumu, pasaulyje jau 5-as (Liberia pirmoji, JAV - 7-oj vietoj. Daug Amerikos ir kitų valstybių laivų registruoti Liberijoje ir kitose valstybėse).

Lermontov laivas statytas Rytų Vokietijoje.

Kelionė New York - Leningrad nuo \$409,00 iki \$750,00. Šiomet

Lermontov į New Yorką atplauks birželio 11, po to vėl - liepos 12 ir rugp. 13. Taip pat kartą lankys Montrealį.

Iš New Yorko grįš su 250 keleivių. Stos Le Havre, Londone, Bremerhaven ir Leningrade.

Kai laikraštiniškai vadovybei pastebėjo, kad kitos laivų bendrovės ir valstybės keleivinių laivų susisiekimą pakeičia lėktuvais, Tarybų S-ga tik pradeda laivais, gavo atsakymą, esą, jiems algų tarnautojams mokėjimas nėra problema, o kitas laivų bendrovės juk tarnautojams algos iš biznio išvaro.

Toku būdu Tarybų S-gai nereikalinga nei Klaipėda, nei Liepaja nei Ryga, nei Tallin keleiviniams laivams. Kad Klaipėda negilus uostas, tiesa, bet Švedai savo Gripsholm buvo 1938 m. nuplukdę į Klaipėdą, tik kiek toliau nuo pačios pakrantės keleivius išleido ir valtimis į uostą nuplukdino. Tada vien lietuvių buvo virš 400. Dabar gi Klaipėda išaugo ir uostas pagilintas. Kodėl lietuviui pravažiuoti pro Klaipėdą į Leningradą, ir vėl grįžti ir vykti į Vilnių?

United States paskutinį transatlantinį laivą iš apyvaros JAV išėmė 1969 m. Nustojo plaukioti ir populiarūs Independence ir Constitution.

Iki 1959 m. Amerikos laivais per Atlantą plaukdavo po 100,000 žmonių per metus.

Tarybų S-gos keleivinių laivų į JAV neatplaukė per 25 metus.

Filmas apie Vytautą Alseiką ir jo veiklą VLIKe

Iš Vilniaus balandžio 22 d. - televizijos žiūrovams parodytas filmas, parodant "Aš, Vytautas Alseika..."

Jame pasakojama apie žurnalisto reemigranto Vytauto Alseikos gyvenimą. Iš archyvų filmas žiūrovus nuveda į Vakarų Vokietijos Reutlingen miestą, kuriamė įsikūrė VLIKas. Parodoma kaip V. Alseika dirbo lietuvių išeivijos gyvenime. Netgi dokumentais įtikinamai parodoma, kaip VLIKas nuo pat savo gyvenimo pradžios kovojo prieš Tarybų Lietuvą ir jos santvarką.

Filme stengiamasi atsakyti į pagrindinį klausimą - Kokios priežastys nulėmė V. Alseikos ryžtą sugrįžti į Lietuvą ir tarnauti dabartinei santvarkai.

Į šį klausimą atsakė pats V. Alseika spaudos konferencijoje, įvykusioje 1972 m. gruodžio 12 dieną Vilniuje. Visa tai tilpo Vienybėje.

...ir tėvynės ilgesys, ir, laikui bėgant, suprastos klaidos: Osvarbiausia jis pabrėžė sakydamas:

- Aš, kaip ir daugelis kitų pasitraukdamas iš Lietuvos, naiviai tikėjau, kad VLIKo veikėjai yra savo krašto patriotai, kad jiems rūpi jo likimas. Bet greit įsitikinau, kad po patriotinės veiklos

VIENYBĖ, 1973 m. birželio 1 d.

skraiste pirmiausia slypi paprasčiausias egoizmas, kad tariamieji patriotai savo interesus sutapatina su tautiniais interesais.

Filmas "Aš, Vytautas Alseika..." trunka apie 35 minutes.

Reportažą iš Vilniaus Amerikos lietuvių spaudai atsiuntė

V. PETKEVIČIENĖ

Balfo byla teisme

New Yorke pasibaigė BALFo teismas, užtrukęs dvi dienas - birželio 5 ir 6. Teismo sprendimas, nežiūrint, kad kai kurie Chicagos laikraščiai triumfoja jų Centro laimėjimu, ne visai palankus abiem pusėm.

Iš vienos pusės teismas pripažino, kad naujai išrinktoji centro valdyba teisėta ir veikia toliau, bet iš kitos pusės teisėjas įsakė naujai valdybai nedelsiant šaukti naują seimą, vadovaujantis atitinkamai pėrtvarkytu BALFo statutu. Mat, teismui atrodė, kad BALFo statute esama kai kurių neaiškumų, jų tarpe neapartos pačios pagrindinės taisyklės. Be to, nebuvę įtraukti ir anksčiau padarytieji pakeitimai. Pagal dabartinį statu-

tą BALFo direktoriai neturite teisės balsuoti.

Trisdešimt dienų laikotarpyje buvusioji valdyba turinti perduoti dabartinei valdybai visą archyvą, dokumentus ir raštinės beifinansų knygas.

Naujasis seimas turi būti sušauktas ir įvyks šiomet spalio mėn. pabaigoje ar lapkričio pradžioje Clevelande. Iki seimo Brooklyne nebus parduodami BALFo namai, čia veiks vieno tarnautojo prižiūrima įstaiga ir siuntinės dėvėtų drabužių siuntinius.

ŠKAITYTOJAU! Nedelskite atnaujinti Vienybės prenumeratą. Laikraštis laukia Jūsų paramos.

Visos sienos liepsnoja! Tapybos ir skulptūros paroda

JONAS KIZNIS

Trijų dailininkų tapybos ir skulptūros paroda Pranciškonų namuose balandžio 28-29 d. Bruklinė nustebino niujorkiečius, dailės parodų lankytojus, spalvinių kompozicijų nelprastais vaizdais, retai matomais tose parodų patalpose. Ir gal tik pirmą kartą šių patalpų sienos skambėjo tokiu emocinio nerimo šauksmu ir gilaus susikaupimo atodūsiams, Pranciškonų namų dailės parodos įpratino niujorkiečius į ramius gamtos vaizdus, kartais tikrai jaukius ir patrauklius, bet nedaug įvalruojančius siužetais: miškas, krūmas ar medis prie vandens, balutė prie krūmokšnio. . . . Taip paroda po parodos vis gausniai krūmai ir ramus vandenėlis. Kartais pro krūmus prasiskverbia portretas, gėlių puokštė ar koks kitas natūrmortas. Toks idėjinis ir siužetinis nereiklumas sautiksiliai derinasi su visuomenės dauguma, kuriai tos parodos rengiamos. Tom krūminėm parodom būdinga dar ir tai, kad jos yra sėkmingos parodos autoriui komerciniu atžvilgiu.

Tačiau būta ir vertingų išimčių, kurias reikia priminti ir paminti - lietuvių dailininkų, vyresniųjų ir jaunųjų, grupines ir asmenines parodas, ir apie jas, kaip dailės parodas, buvo kalbėta tų parodų proga.

L. S. S. Skautų seserijos surengtoji trijų dailininkų paroda - Jono Kelečiaus iš Chicagos, Irenos Mickūnienės ir Osvaldo Mickūno iš Sarnia, Kanada - buvo itin įtaigus teigimas, kad dailė nesiriboja siužetais iš gamtos ar natūrmortais, o turi neaprepiamą tapybos priemonių ir polėkių, nevaržomų buitinės aplinkos, etninių elementų ar ideologinių-pasaulėžiūrinių įtardžių. Idėjinis ar stiliaus (dailės krypties) požiūriu ši trijų tapybos ir skulptūros paroda nebuvo kokia negirdėta naujovė ar drąsi išdaiga, bet visai aiškus ir suprantamas dailės veržimasis į savo stichiją, į spalvų pasaulį. Ta pastaba taikoma I. Mickūnienės ir J. Kelečiaus tapybai. O Mickūno medžio skulptūros kitokioj erdvėj gyvena.

Sakoma, menas yra intuicija (aišku, nevien intuicija), individualus žinojimas. Dailėje tas pasiekiamas vizija, grynu regėjimu, ir išreiškiama erdvine struktūra, "išlaisvinta nuo praktiškai asmeninių interesų". Šiuos apibendrinimus galima teigti kaip abstrakčios dailės ir bendrai dailės estetine baze.

Abstraktaus meno vienagiliausių ištakų yra laikoma olando Mondriano kūryba. Jo spalvingos geometrinės struktūros turėjo lemiančios įtakos nevien tapybai, bet ir architektūrai, dekoratyvinei daili, madom. Mondrianui yra priskirtamas teigimas, kad dailė yra suvestina į kuo mažiausių vizualinių elementų kiekį. Kiek ši sintetinė tendencija estetiškai paveikli, gali atsakyti tik patys dailės kūriniai. Be to, gerai žinome, kad estetinės doktrinos

ir jas reiškiantieji stiliai kinta kaip ir visas gyvenime.

Įvykiai-pasikeitimai plačiame pasaulyje į lietuvių diasporas atėina žymiai pavėlavę. Mūsų bendruomenių uždaramas daugelio nuomone padeda išlaikyti etninį tapatumą, o iš tikrųjų - jas žudo, paversdamas jas senienų užtvaram apsitverusiais getais. Sekančios generacijos nuo etninių getų tolstą, ir diasporos, prarasdamos jaunimą, pradeda mirdėti. Tautinės bendruomenės diasporose negali išlikti gyvos, gyvendamos vien tradicijom be realaus-racialalaus santykio su kintančia tikrove.

Parodos kataloge Kelečiaus tapyba apibūdinama, kaip artėjanti tvirtu žingsniu į abstraktų meną. Pirmieji abstraktai šiame krašte pasirodė ketvirtame dešimtmetyje.

Kilęs Europoje abstraktus menas veržliu-nesulaikomu sriautu užliejo visą Vakarų hemisferą. Šiuo metu jo banga jau atslūgsta. Galima teigti, kad atėlyje dažnas dailininkas savo kūrybiniam kelyje turės abstraktų periodą, nes abstraktusis menas išreiškia žmogaus dvasios universalią būseną - žmogaus troškimą išsilaisvinti iš buitinės rutinos. Dailė ta pasako, paneigdam objekto diktatą. Kelečiaus tapyboj vis dar ryškūs daiktinės tikrovės pėdsakai. Jo spalvingi jutminio poveikio abstraktai atrodo, lyg būtų išmesti į erdvę. Jeigu jų kompozicijai būtų skirta daugiau dėmesio, jų spalvinė jėga žymiai pakiltų. Kelečiaus kolegė Irena Mickūnienė linkusi į analizę, ir jos apgalvotos, disciplinuotos kompozicijos traukia žiūrovą ryškia spalvine gama arba jautriais spalvos tonais. Šiuo būdu tapyti kai kurie jos paveiksai pasiekia stipraus efekto. Dailininkės santykis su išoriniu pasauliu yra aktyvus ir reakcija labai individuali. Kelečiaus betarpiškos jutminės emocijos šaukiasi racionalesnės formos, kuri, gal būt, jam padėtų save identifikuoti.

Pirmoje eilėje: svečiai dailininkai Jonas Kelečius, Irena Mickūnienė ir Osvaldas Mickūnas. Kairėje dramos aktorius H. Kačinskas. Stovi dalis new yorkiečių, dalyvavusių parodos atidaryme. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

O. Mickūno stiliaus pradmenis ryškiai atskleidžia šiai parodai parinkti eksponatai. Jo šaknys glūdi pačioje gamtoje. Dvi medžio skulptūros, vardu Organiška forma, lyg ir sakyti, kad skulptorius pirmų pirmiausiai mokosi iš gamtos, po to eina į liaudies meno kūrybą (Rūpintojėlis) ir toliau ieško išraiškos formų savo individualiam dvasios gyvenime. Mickūno skulptūrų tematika įvairi, emociinė ir tradicinė: „Meilė, Motina ir vaikas, Moteris, Rūpintojėlis, Pieta ir kt. Kai kurios skulptūros skirtos tik formos problemom, kaip Kova, Imtynės, Organiška forma. Iš šios parodos Mickūno skulptūrų sunku pasakyti, ar mes matėme visą skulptorių, nes skulptūros parodas rengti yra sunkus ir komplikotas darbas ypač tada, kai skulptūras reikia vežti iš vieno miesto į kitą

už kelių šimtų mylių.

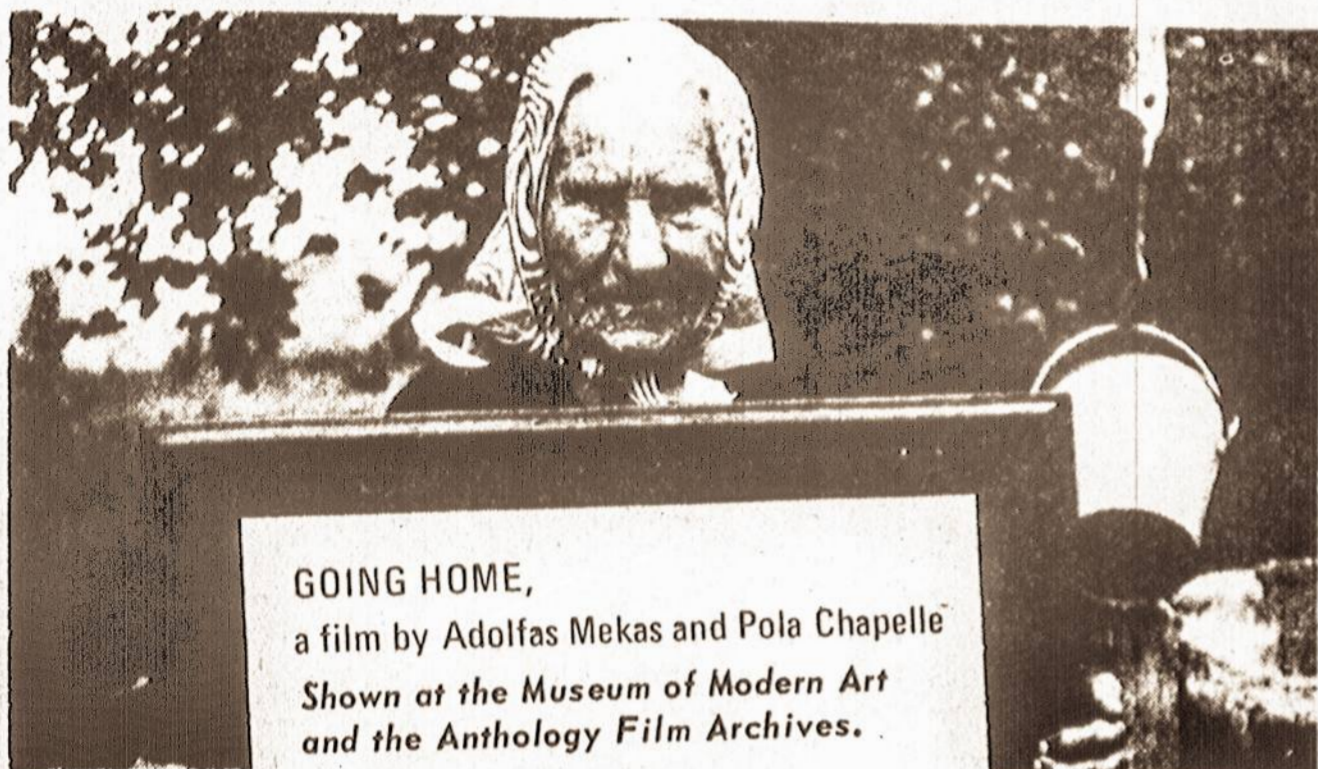
Niujorkiečius paroda stipriai sukrėtė ir nustebino. Girdėjosi tokios pastabos: dar niekad tokios parodos nemačiau, visos sienos liepsnoja! Kur tik eini, vis raudona ir raudona! Nieko nesuprantu! Jeigu nėra gamtos vaizdų - tai man neparoda? Vieno vertintojo pastabos Mickūno Rūpintojėliui itin įdomios: niekur Lietuvoje nemačiau, kad Smutkelis rymotų ant kairės rankos, jis visuomet pasirėmęs dešiniąja. Į pastabą, kad gal pasitaiko ir kairiarankių, vertintojas atsakė griežtokai: ne, taip negali būti, nereikia daryti liaudies menol Tuo diskutija ir buvo baigta.

L. S. S. Skaučių seserija padarė gražų ir naudingą darbą, reikalaujanti daug laiko ir pasiaukojimo, surengdama šią dailės parodą.

Dail. Česlovas Janušas (vid.) kalba apie dail. M. Dobužinskį jo darby parodoje gegužės 26-27 dd. Brooklyne. Šalia jo dešinėje - M. Žukauskienė, Liet. Mot. Federacijos New Yorko Klubu vardu atidariusi parodą. Kairėje: Vacl. Sidzikauskas, Paulius Jurkus ir T. Leonardas Andriekus. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

THE ENGLISH VIENYBĖ

GOING HOME,
a film by Adolfas Mekas and Pola Chapelle
Shown at the Museum of Modern Art
and the Anthology Film Archives.

CINEPROBE

AN EVENING WITH ADOLFAS MEKAS AND POLA CHAPELLE

In the summer of 1971, after a twenty-seven-year absence, Adolfas Mekas and his brother Jonas returned to their birthplace in the village of Semeniskiai, Lithuania, and to their family (eighty-four-year-old Mama Mekas, her children, her grandchildren, and her thirty great-grandchildren). "The music is mostly Lithuanian folksongs performed by various folkloric groups in present-day Lithuania; several of these folksongs are sung by the Mekas brothers; music also includes two compositions by turn-of-the-century Lithuanian composer, M. K. Ciurlionis; excerpts from the Beatles; a song by Gene Autry; several Italian folksongs by Pola Chapelle; and excerpts from Bach and Vivaldi. . . The narration, in large part is taken from Adolfas' early diaries, written while a boy in Lithuania and later in Germany while working in a labor camp. It is spoken by him, with some sections of the narration spoken by Pola Chapelle." Having accompanied her husband to Lithuania, Pola Chapelle visits her father's birthplace in Rose, Italy. The following people also appear in the film: "Bo Widerberg, Lionel Rogosin and his son, Daniel, Liam O'Leary, Leo Adams and Barbara and David Stone families, Albertas Laurinckas, Juozas Miltinis, tourists in Moscow, Italian cousins, foreman Schwandi, and people in Lithuania". (quotes from the filmmakers).

The filmmakers will be present for a discussion with the audience after the screening.

Adolfas Mekas, who speaks autobiographically in GOING HOME, writes that he takes "credit, pride and all the blame" for the following feature-length films: HAL-LELUJAH THE HILLS (1963); THE BRIG (1964), in collaboration with Jonas Mekas; THE DOUBLE-BARRELLED DETECTIVE STORY (1965); WINDFLOWERS (1967); GOING HOME (1972). Mekas also

worked on GUNS OF THE TREES (1961); GOLDSTEIN (1964); and COMPANERAS AND COMPANEROS (1970). In 1968 Mekas directed thirty-five promotional television spots for the successful campaign to elect the then-Governor of Iowa, Harold E. Hughes, to the United States Senate. Mekas was also an editor for the ABC series, WIDE WORLD OF SPORTS, and a number of sexploitation films. Before and between these assignments, Mekas was a founder and editor of FILM CULTURE magazine, a principal in the founding of the New American Cinema Group, organizer of the Film Forum (1954) film society, an army photographer, a foreman in a Castro convertible factory, a Brooklyn dishwasher, a television studio floor manager, a film librarian at the Brooklyn Public Library, a member of an Inca expedition to Peru, a composer of music, a production manager for a publishing house, a novelist, a playwright, and an actor both on stage and screen. Mekas is presently Chairman of the Film Department at Bard College, Annendale-on-Hudson. In 1973, he started to teach a film production course for advanced students at the School of Visual Arts in New York.

Pola Chapelle has made four short films and is the director of Intercat (the festival of cat films). She is a folksinger and is known for her interest in native Italian music.

FUTURE CINEPROBES - all Tuesdays at 5:30.

June 12- Pedro Portabella (from Spain, American premiere of EL UMBRACLE)

June 26 - Scott Bartlett (from California, selected short films, including MEDINA, 1972)

Cineprobe will resume October 9, 1973.

BALTIC - AMERICAN FESTIVAL

Holmdel, N. J., May 1 - Entertainment steeped in Estonian, Latvian and Lithuanian culture and folklore will be featured at the first Baltic-American Festival to be staged at the Garden State Arts Center on Sunday afternoon, June 17.

The program lists the following groups and individuals who will perform on the amphitheater stage:

Grandinele, 60-member Lithuanian folk dance ensemble from Cleveland, will present some of the colorful numbers that brought it acclaim in successful tours of the United States, Europe and South America, and has more than fulfilled the expectations of Liudas Sagys, formerly of the National State Folk Ensemble of Lithuania, who organized the group in 1953.

Heinz Riivald, international opera and concert singer from Lakewood, accompanied by his wife, pianist Asta Riivald, will present selections by Estonian composers.

The Latvian Chorus of Long Island, comprising 50 voices under the direction of Robert Balodis, will sing numbers it has performed since 1966 in all major American-

Latvian cultural events in this country and Canada.

The New Jersey Estonian Girl Gymnasts will offer a demonstration of ballet-like rhythmic movements representing a form of gymnastics which the Estonians have pioneered and developed into one of the world's more colorful performing arts.

The Lakewood Estonian Folk Dance Group will perform folk dances which brought it plaudits in appearances at the New York World's Fair, the Philadelphia Folk Fair, Canada and various cultural festivals in New Jersey.

Miss Maaja Tobias-Duesberg, who has performed as piano soloist and chamber music player in this country, Canada and Western Europe, will present piano selections by her grandfather, Rudolf Tobias, and other Estonian composers.

The Latvian Folk Ensemble, which has been on extensive tours of both this country and Europe, will not only sing but also will perform on a kokle, and old string instrument turned to the range of the human voice and familiar par-

Continued on page 12

NATIONALITIES FOR WAGNER

Anthony Varnas and Bob Wagner.

People for Wagner, the official campaign committee for the election of Bob Wagner, Jr. as Manhattan City Councilman-at-Large, announced the appointment of Anthony Varnas as co-ordinator of its Lithuanian-American Citizens Committee, and Vice-chairman of "Nationalities for Wagner".

Mr. Varnas, a noted Lithuanian-American architect, presently serves as chairman of the Lithuanian Division of the Democratic National Committee. "I am pleased to be a part of Bob Wagner, Jr.'s campaign," he said, "and I expect that there will be a large vote for him in the June 4th Democratic primary from the Lithuanian community in Manhattan."

Upon announcing his selection of Mr. Varnas, Mr. Wagner praised the past efforts of New York's Lithuanian community on behalf of his father, former Mayor Robert F. Wagner, Sr. "My father has always valued the support and loyalty of the Lithuanians of New York City in his campaigns. I look forward to working closely with Tony and his committee. With his dynamic leadership, and his wisdom to advise me, I expect that we will be successful."

Mr. Varnas invited all Lithuanian-Americans to join with him in the Wagner campaign. Offices are at 144 East 57th Street, telephone 593-9160.

Vilniui 650 metų

Tęsinys iš 1 psl.

salskiai, Bžostovskiai, Sluškos ir Kiškos.

Vilnius gali pasididžiuoti visa eile pirmenybių Lietuvos istorijoje. Vilniuje buvo įsteigta Lietuvos pirmoji parako įmonė, patrankų liejykla, stiklo gamykla, popieriaus dirbtuvė. Čia 1525 m. Pranciškus Skorina įsteigė pirmą spaustuvę. Apie 1580 m. atsirado kursyvinės ir lotynų raidės, o 1588 m. buvo išspausdintas Lietuvos statutas. Čia buvo atspausdintos M. Daukšos knygos - "Katekizmas" (1595) ir Postilės (1599). Seniausias Lietuvos laikraščias ėjo Vilniuje: Kurjer litewski (1759) ir Gazety wileńskie (1761).

Vilnius taip pat patyrė daug nelaimių: gamtos ir žmogaus rykščių. Gaisrai miestą sulygino su žeme daugelį sykių: 1377, 1385, 1399, 1513, 1530, 1610, 1955, 1737 ir 1749 metais. Marai iškirto gyventojus 1371-72 ir 1710-1712 metais. Vilnių puolė ir plėšė kryžiuočiai, rusai, švedai, prancūzai, o moderniais laikais vokiečiai, lenkai, načiai ir bolševikai. 1399, 1655 ir 1941-44 m. svetimųjų okupacijų pasekoje miesto etnografiškąjį sudėtis pakitėjo.

Vilnius yra Lietuvos religinis centras. Nuo senų senovės Šventaragio slėnyje buvo kūrenama amžinoji ugnis. 1388 m. buvo įkurta Vilniaus Romos katalikų vyskupija, kuri net apėmė 8 vaivadijas, sudarydama bažnytinį administracinį plotą.

Vilnių puošė monumentaliniai vienuolynai ir šventyklomis pranciškonai, domininkonai, bernardinai, jėzuitai, pijorai ir kiti ordina. Čia meldėsi ir pravoslava ir unitai. Čia buvo paskelbtos Kalvino, Luterio, Cvinglio ir Helvetijaus dogmos. Čia puikavo totorių musulmonų mečetės. Čia žydai sukūrė sau "antrąją Jeruzalę". Kuris pasaulio ortodoksas žydas gali užmiršti, jog Vilniuje mintijo ir rašė XVIII a. Eljas Vilna, pramintas Gaonu, žymiausias Lietuvos ir Lenkijos tal mudistas.

Katedra ir Gedimino pilis - ne tik architektūros paminklai, bet ir įdomios praeities liūdininkai.

A. Švažo medžio raižinys "VILNIUS".

Vilnius - Lietuvos švietimo ir mokslo centras. 1579 m. karaliaus Stepono Batoro ir popiežiaus Grigaliaus XIII aktais jėzuitų Vilniaus akademijai buvo suteiktos visos universitetams priklausančios teisės ir privilegijos. Tai buvo pati pirmoji ir kuri laiką vienintelė aukštoji mokykla ne tik D. L. Kunigaikštijoje.

Akademijoje dėstė žymūs mokslininkai: iškalbos prof. K. Sarbievijus, matematikas A. Kochanskis, teologas P. Skarga, pedagogas St. Konarskis, istorikas Kojalavičius, kalbininkas K. Sirvydas ir astronomas M. Počobutas. Akademijai tapus universitetu 1773 m. ir švie-

timo gadynės bei racionalizmo dvasiai įsigalėjus, krašto inteligentus auklėjo filologas E. Grodeckas, astronomas J. Sniadeckis, ekonomistas - J. Stroinovskis, chirurgas J. E. Žilibertas, architektai L. Stuoka-Gucevičius ir Knakfusas, ir istorikai J. Leveelis ir Ig. Onacevičius.

Universitetas buvo Poškos ir Stanevičios žemaitiško atgimimo sąjūdžio akstinas; universiteto fone veikė masonai, filomatai ir filaretai, kurie kėlė visokeriopos žmonėms laisvės šūkius; universitetas davė literatūros pasauliui Kondratavičių, Mickevičių ir Kraševskį. Vilniaus universitetas

buvo rusų uždarytas 1832 m. Lietuvos Taryba įstatymu atgavino Vilniaus universitetą 1918 metais gruodžio 5 d.

TAUTINIŲ ASPIRACIJŲ CENTRAS

Vilnius yra lietuvių tautinių aspiracijų formavimosi liūdininkas. Vilniuje prasidėjo Kosciuškos, o vėliau lenkmečių sukilimai. 1905 m. gruodžio 4-6 d. d. Vilniuje įvyko Didysis lietuvių seimas, reikalavęs savarankiškumo lietuvių tautai. Lietuvos Taryba Vilniuje pasirašė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą, pabrėždama, jog Vilnius yra Lietuvos sostinė.

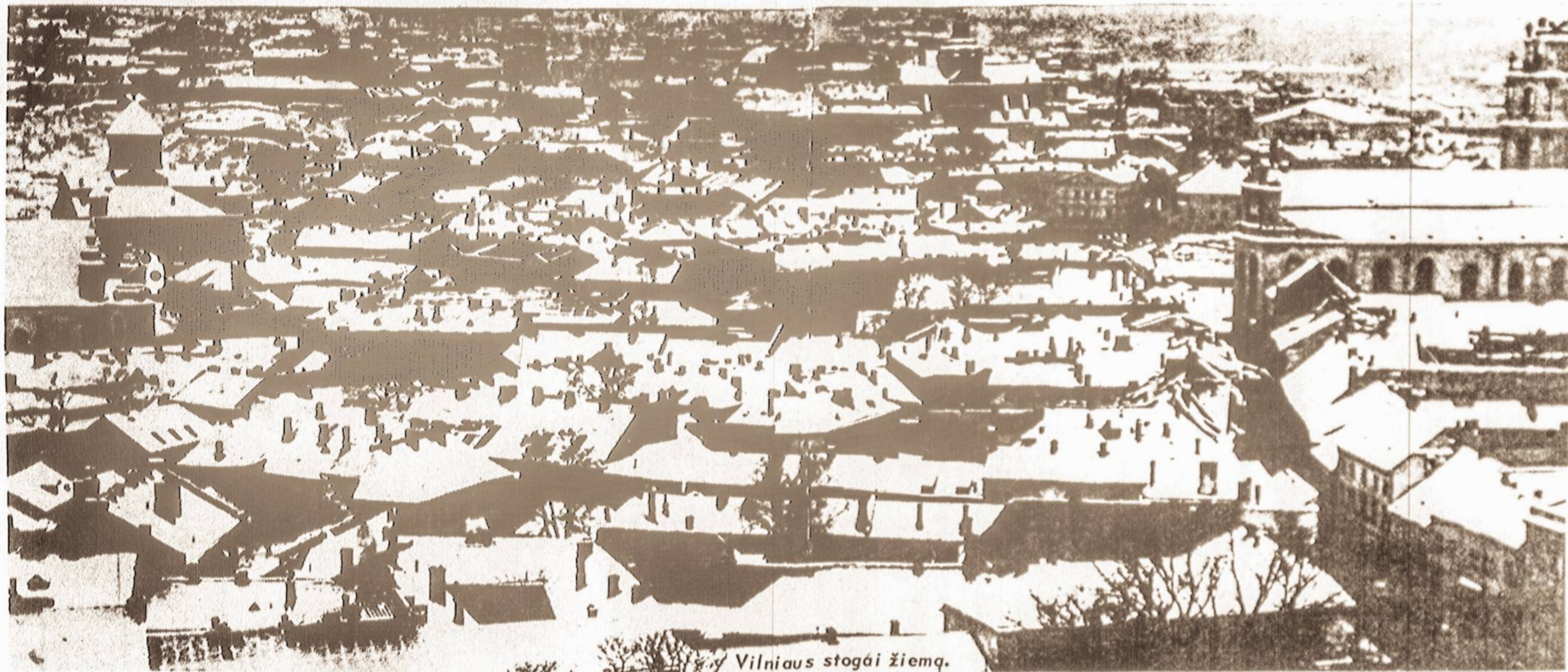
Spaudą atgavus 1904 m., Vilnius tapo pagrindinis lietuviškų laikraščių centras. Vilniuje pasirodė pirmasis lietuvių dienraštis - Vilniaus žinios (1904-09 m.). 1904 m. kovo buvo įsteigta Vilniaus lietuvių šelpimosi draugija. Tai pirma rusų valdžios legalizuota lietuvių draugija. Daugelis kitų lietuvių draugijų turėjo pradžią Vilniuje, kaip pavyzdžiui: Lietuvių mokslo draugija, Lietuvos skautai ir kt.

Vilnius ir lenkų okupacijos laikais, nepriklausomai Lietuvai savo valdžią įkūrus laikinoje sostinėje Kaune, kurstė lietuviuose patriotizmą. Lietuvai atgavus Vilnių 1939 m. rudenį betgi nebuvo skubama jį perkelti į sostinę dėl tuo metu prasidėjusio pasaulinio karo. Oficialiai Vilnius paskelbtas sostine tik tarybiniais laikais.

Prieš tai Vilnius drauge su visa Lietuva iškentėjo hitlerinę okupaciją. Daugiau kaip trejus metus Vilnius buvo nacių niokojamas, jo

Tęsiama 7 psl.

VIENYBĖ, 1973 m. birželio 1 d.

Vilniaus stogai žiemą.

Tęsinys iš 6 psl.

gyventojai įvairiais būdais persekiojami ir naikinami. Vien tik prie Vilniaus esančiuose Paneriuose buvo nužudyta apie 100 tūkstančių žmonių. Lietuvos sostinė neteko trečdaliao gyventojų. Prieš galą vokiečiai išstis septynias dienas specialiomis SS komandomis planingai naikino geriausius pastatus ir kultūros paminklus. Gillas ir skaudžias žaizdas paliko karas: buvo sugriauta beveik pusė gyvenamųjų namų, sunaikintos pramonės įmonės. Miestas neturėjo nei elektros, nei vandens, nei darbo rankų. Atrėdė, prireiks daugelio dešimtmečių viskam atstatyti.

Išėjo kitaip. Per nepilnus tris pokario dešimtmečius Vilnius ne tik atsistatė, bet ir dvigubai išaugo.

GRAŽŪS PASIKEITIMAI

Pokario metais Lietuvos sostinėje įvyko daug gražių pasikeitimų. Visų pirma, tai - naujos statybos. Įvairiose miesto vietose iškilė dešimtys pramonės įmonių. Neišsiterkusios senose Vilniaus ribose, jos pasikėlė į Aukštuosius Panerius. Ten, kur anksčiau buvo Vilniaus rajono kaimeiliai arba tolimi miesto pakraščiai, išaugo šviesūs ir erdvūs gyvenamųjų namų kvartalai. Su senaisiais miesto rajonais juos per Neries upę sujungė nauji gražuoliai tiltai.

Prieš karą Vilniuje veikė tik smulkūs, daugumoje odos ir avalynės, galanterijos ir audinių, medžio dirbinių ir maisto fabrikėliai, dirbtuvėlės. Pastarieji dešimtmečiai Vilnių pavertė mašinių gamybos ir metalo apdirbimo, chemijos ir elektrotechnikos pramonės miestu.

Stambios pramonės sukūrimas nulėmė visą miesto augimą, jo vietą ir reikšmę.

Šiandien Vilniuje veikia virš 100 gamyklų, kuriose dirba dešimtys tūkstančių darbininkų, tarnautojų, inžinierių. Miesto įmonės pagamina produkcijos per metus už šimtus milijonų rublių.

1939 metais 60 procentų miesto gyvenamųjų namų buvo mediniai.

VIENYBĖ, 1973 m. birželio 1 d.

Šiuo metu šis procentas žymiai sumažėjo ir praktiškai artimiausiais metais visai išnyks. Juos pakeitė šiuolaikiniai, su visais komunaliniais patogumais mūriniai ir stambiaplokščiai namai.

Senąjį Vilnių ypač atjaunino naujieji gyvenamieji rajonai. Miesto architektai ir statybininkai už Žirmūnų rajono sukūrimą ir pastatymą buvo apdovanoti TSRS Valstybine premija.

Įvažiuojant į Vilnių iš Kauno pusės atsiveria gražus vaizdas į naująją Vilniaus rajoną - Lazdynus. Saulėti jo kvartalai įdomūs, gražiai išsidėstę. Čia nesiekia miesto centro triukšmas. Rajonas iš visų pusių apsuptas miškeliais.

Lazdynų rajono projekto autorius - žymus lietuvių architektas Vytautas Čekanauskas įdėjo daug kūrybinės energijos, sumanumo kurdamas jį, ir dabar jo kūrybi-

niais vaisiais džiaugiasi dešimtys tūkstančių ten gyvenančių vilniečių.

Šiandieninis Vilnius - Lietuvos kultūros, mokslo ir politikos centras. Jame įsikūrusios visos svarbiausios respublikos kultūros įstaigos. Vilniaus aukštosiose ir specialiose vidurinėse mokyklose mokosi virš 30 tūkstančių studentų ir moksleivių. Mieste įsikūrė dauguma Lietuvos TSR Mokslų akademijos institutų, kurių moksliniai darbai taip pat daug kur žinomi. Tarp jų, visų pirma, pamintini profesoriaus Juozo Matulio vadovaujami elektrochemikai, Jono Kubiliaus ir jo buvusio mokinio Vytauto Statulevičiaus - matematikai tikimybinkai, Kosto Korsako vadovaujami baltistai, Garsūs Aleksandro Čyro ir Antano Kudžio darbai statybinės statistikos teorijos srityje, Juro Požėlos ir kitų fizikų pasiekimai elektronikoje.

Statomi nauji institutų rūmai, auga naujas studentų miestelis, kuriame kuriasi Vilniaus universiteto ir inžinerinio - statybinio instituto fakultetai.

Vilnius, kaip ir kiekvienos šalies sostinė, didžiuojasi geriausiais lietuvių rašytojais. Ten gyvena ir kuria leva Simonaitytė, Ant. Miškinis, K. Inčūra, Eduardas Mieželaitis, Justinas Marcinkevičius, Jonas Avyžius, Juozas Baltušis ir daugelis kitų žymių Lietuvos rašytojų. Didžiuojamasi savo dainininkais - Kipro Petrausko pasekėjais Virgilijum Noreika, Vaclovu Daunoru, Giedre Kaukaite, Ed. Kaniava ir kt.

MOKYKLOS IR ATEITIS

Kaip ir daugeliui šiuolaikinių miestų, Vilniui būdingas techninės ir humanitarinės inteligentijos skaičiaus didėjimas. Sostinės inteligentija yra ir miesto kultūrinio gyvenimo varomoji jėga. Apie 73 tūkstančiai miesto gyventojų turi aukštąjį arba nebaigtą aukštąjį išsilavinimą, apie 140 tūkstančių vilniečių turi specialų vidurinį išsilavinimą arba dar mokosi. Šiuo atžvilgiu Vilnius pirmauja kitų respublikos miestų tarpe.

Vilnius jaunas ne tik savo naujomis statybomis. Jį kuria ir puošia, jame dirba jauni žmonės. Vilniečio amžiaus vidurkis vos viršija 32 metus.

Sudarytas planas Vilniaus vystymuisi iki 1980 metų. Vilniui, kaip respublikos sostinei ir didžiausiam Lietuvos miestui, numatyta ne pramoninio, bet politinio, administracinio, mokslinio, kultūrinio respublikos centro ateitis. Todėl per praėjusį dešimtmetį mieste sparčiai kilo ne tik gyvenamieji namai, bet ir modernūs visuomeniniai pastatai. Pastatyti erdvūs Statybininkų kultūros rūmai, sporto rūmai, naujų visuomeninių prekybos centrų pastatai, dviejų naujų klinikinių ligoninių kompleksai Antakalnyje, nauji kinoteatrai, parduotuvių ir daug kitų unikalų pastatų.

Šiuo metu ruošiamas miesto centro rekonstravimo ir naujas

Pabaiga 10 psl.

Kairėje: Rūmai, kuriuose šiuo metu yra Vilniaus Valstybinė Filharmonija. 1905 m. čia posėdžiavo Didysis Lietuvių Seimas.

Lietuviai pasaulyje

• Švedijos Lietuvių Bendruomenės valdybą sudaro: pirm. inž. Valentinus Vilkėnas, vicepirmininkai - lektorius Juozas Lingis ir arch. Jonas Pajaujis, sekr. dr. Kajetonas J. Čeginskas, išd. Alfonsas Jovertas-Jocevičius, nariai - gydytojai Gintautas Būga ir O. Vyšniauskienė. Valdybos būstinė yra Stockholme. Pirmininko adresas: Civ. ing. V. Vilkėnas, Froevigaten 2, S-124 45 Bandhagen, Sweden.

• Australijos LB krašto valdybos nauja būstinė išrinkta Adelaidė. Valdyba: pirm. V. Neveauskas, V. Aleksandravičius, V. Baltutis, E. Dainienė, D. Dunda, A. Galatiltis, L. Locienė. Krašto kontrolės komisija: D. Kalraitis, A. Kabaila, V. Patašius. Krašto garbės teismas: L. Martinkus, M. Rudzenskas, A. Maželis, K. Počius, D. Dunda.

• Sydnejaus naujieji Lietuvių Namai-Klubas jau pastatyti ir baldais, kilimais bei užuolaidomis puikiai išgrazinti. Sydnejiškiai nariai ir nariai nepaprastai džiaugiasi. Lietuvių Namai vien pačių gražiausių apylinkė. Gegužės viduryje Lietuvių Namuose jau buvo rengiami pobūviai.

• Airtų kilmės muzikas, vedęs Anglijos lietuvaitę, Gajutę Valterytę, Londone sudarė Lietuvių jaunimo choreilį, vargoninkauja lietuvių šv. Kazimiero parapijoje ir bendradarbiauja Šaltinio žurnale.

• Glasgovo mieste, Škotijoje, buvo pagerbta daug nusipelnusi lietuvių veikėja-muzikė Joana Sarafinaitė. Jos veikla skleidėsi ne tik vietos mieste, bet ir toli po visą Škotiją, pasiekdama net Angliją. Jos muzikos ir visuomenės darbo praėjo jau 40 metų. Ta proga ji buvo pagerbta vietos lietuvių.

• Urugvajaus Lietuvių Kultūros draugijos naują valdybą sudaro: pirm. - Vytautas Dorelis, vicepirm. Pranas Stanevičius, sekr. - Juozas Petruškevičius, sekr. padėj. - Julius Jazauskas, išd. - Rozė Sčesnulevičiūtė, jos padėj. - Jonas Kamandulis, narys - Antanas Svetikas.

KAUNE š. m. Gegužės 19 mirė Lietuvos kultūros veikėjas, dimisijos generolas majoras Adolfas Urbšas. Nepriklausomybės metais A. Urbšas buvo Lietuvos kariuomenės divizijos štabo viršininkas, vėliau - Lietuvos laudies kariuomenės pulkovadas. Antrojo pasaulinio karo metais tarnavo Raudonosios armijos 16-ojoje Lietuviškojoje divizijoje, buvo jos vadas. Dalyvavo mūšiuose prie Oriolo, Baltarusijoje, Latvijoje, Lietuvoje. Po karo iki išėjimo į pensiją A. Urbšas dirbo pedagoginį darbą. Periodinėje spaudoje A. Urbšas paskelbė prisiminimų apie 16-osios Lietuviškosios divizijos žygius.

Vienybietė Stasė Ilgaitė Dzekčiorienė iš Amsterdamo, JAV, svečiuose pas Joną Čikštą "Aukšto kranto" vasarvietėje, prie Buenos Aires, Argentinoje.

ARGENTINOJE. - Graži mūsų šeimynėlė čionai susirinko: Ind. Jono Bačkio ir Aleksandros Jakštaitės-Bačkienės 40 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga jų namuose Lomas del Mirador, Bs. As. visa šeima ir artimiausi draugai, atvykę juos pasveikinti. Iš kairės sėdi Aleksandra-Alda Bačkytė-Juknienė, sukaktuvinkė A. J. Bačkienė, Jonas Bačkis, Eugenia Šedytė-Deksnienė, jų tarpe vaikaičiai - Victor-Enrique, Oscar-Roberto ir Susana-Alejandra Juknai ir Juan Bačkis. Stovi (iš k.) Jonas Bačkis, Eugenia Deksnytė-Bačkienė, Oscar Jukna, Ona Ožinskienė, Ant. ir Matilde Castillo, ind. Kazys Kaminskas, Valerija Pronskūnaitė-Kaminskienė ir Juozas J. Jocas.
P. OŽINSKO nuotraukos

• Caracas, Venecueloje Venecuelos Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybą sudaro: pirm. A. Dugnas, vicepirm. Romas Klova, sekr. dr. Rita Deveikytė, išd. Jolanta Blelukaitytė, informacijų vadovas Aras Mažeika.

• Muzos leidykla Varšuvoje išleido sunkiai begaunamą Paderewskio plokštelių rinkinį. Įdomu, laidą paruošė lietuviška pavarde A. Karužas ir K. Diakonas.

• Išėję D. Cirtautas, studijuojanti Washingtono universitete Azijos kalbų ir literatūros skyriuje, gavo stipendiją tolesnėms uzbekų kalbos ir literatūros studijoms.

American Travel Service Bureau, vadovaujamas Walter Rask-Rasčlauskos, organizuoja turistines ekskursijas į Lietuvą. Jo ekskursijos tvarkingai suorganizuotos ir vyksta sklandžiai. Visos grupės turi patyrusius palydovus. Ekskursijų maršrutas sekantis:

6 DIENOS LIETUVOJE

5 DIENOS VILNIUJE (įskaitant 1/2 dienos kėlionę į TRAKUS)
1 DIENA KAUNE, 5 DIENOS TALLINNE (Estijoje).

DAR YRA VIETŲ SEKANČIOSE EKSKURSIJOSE:

Nr. 7	Liepos mėn. 19 d. IŠ CHICAGOS — 897.00	14 dienų kėlionė IŠ NEW YORKO — \$797.00
Nr. 9	Rugpjūčio mėn. 13 d. IŠ CHICAGOS — \$1012.00	21 diena (su Roma)
Nr. 10	Rugpjūčio mėn. 22 d. IŠ CHICAGOS — \$872.00	14 dienų kėlionė IŠ NEW YORKO — \$772.00
Nr. 11	Spalio mėn. 1 d. IŠ CHICAGOS — \$782.00	15 dienų kėlionė IŠ NEW YORKO — \$682.00
Nr. 12	Gruodžio mėn. 19 d. IŠ CHICAGOS — \$787.00	14 dienų kėlionė IŠ NEW YORKO — \$687.00

Prašome pasirinkti Jums tinkamiausią kėlionės datą ir registruotis, nes dalyvių skaičius grupėse ribotas. Įmokėjimas asmeniui \$100.00. Paskelbtos kainos — gyvenant dviese kambaryje; atskiras kambarys — \$85.00 papildomo mokesčio, o ekskursijose su Roma — \$100.00 papildomo mokesčio.

ALL AIR FARES SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL

Visais kėlionių reikalais prašau kreiptis į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 SOUTH WESTERN AVENUE

Chicago, Illinois 60643

Telefonas (312) 238-9787

Taip pat paruošiamė kvietimus giminėms atvykti į Ameriką; teikiame informacijas kėlionių reikalais į visus pasaulio kraštus, parūpiname vizas ir bilietus.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ, apsijungusių Pasaulio Lietuvių Gydytojų ir Amerikos Liet. Gydytojų Sąjungoje, suvažiavimas įvyko gegužės 26-27 dienomis Sheraton viešbutyje. Dalyvavo 85 gydytojai ir apie tiek pat svečių. Suvažiavimui pirmininkavo abiejų sąjungų pirmininkas dr. F. V. Kaunas. Po oficialių kalbų ir sveikinimų, buvo dvi paskaitos: prof. dr. Vytautas Bieliauskas - skaitė apie lietuvių išėvijoje, o Draugo redaktorius Br. Kviklys - apie lietuvių okupuotoje Lietuvoje. Pirmoji diena užbaigta pobūviu. Antrąją dieną paskaitas skaitė šie daktarai: E. Gedgaudas, J. Valaitis, R. Dainauskas, M. Budrienė, D. Giržadas, M. Vygantas ir V. Nemickas. Dr. R. Nemickui vadovaujant, buvo diskusijos paskaitų metu iškeltais klausimais.

ILLINOIS LIET. PREKYBOS RŪMAI gegužės 19 d. Ridge Country Club patalpose paminėjo savo 40 metų gyvavimo sukaktį, pagerbė savo buvusius pirmininkus ir įteikė stipendijas šešioms jauniems lietuviams tęsti aukštesnį mokslą. Dabartinis pirmininkas Petras Vilkelis įteikė buvusiesiems pirmininkams pažymėjimus. Paskui įteiktos stipendijos jaunimui. Dvi stipendijas paskyrė Illinois senatoriai Frank Savickas ir Donald Swinarski, dvi - patys Prekybos rūmai ir dvi - American Travel Service savininkas Walter Rask.

KOMPOZITORIAUS VLADO JAKUBĖNO kūrinų koncertas ruošiamas ši rudenį. Ryšium su tuo koncertu kompozitorius neseniai suorkestravo simfoniniam sąstatui savo chorinį kūrinį "De profundis". Jis taip pat užbaigė ir savo dviejų dainų "Ežerėlis" ir "Spindulėlis vakarų" orkestraciją. Koncertą diriguos A. Vasaitis, kuris jau pradėjo jam ruoštis. Su "Dainavos" ansamblio choru jis repetuoja Jakubėno kūrinį "Mano pasaulis", parašytą mišriam chorui, solistų kvartetui ir orkestrui.

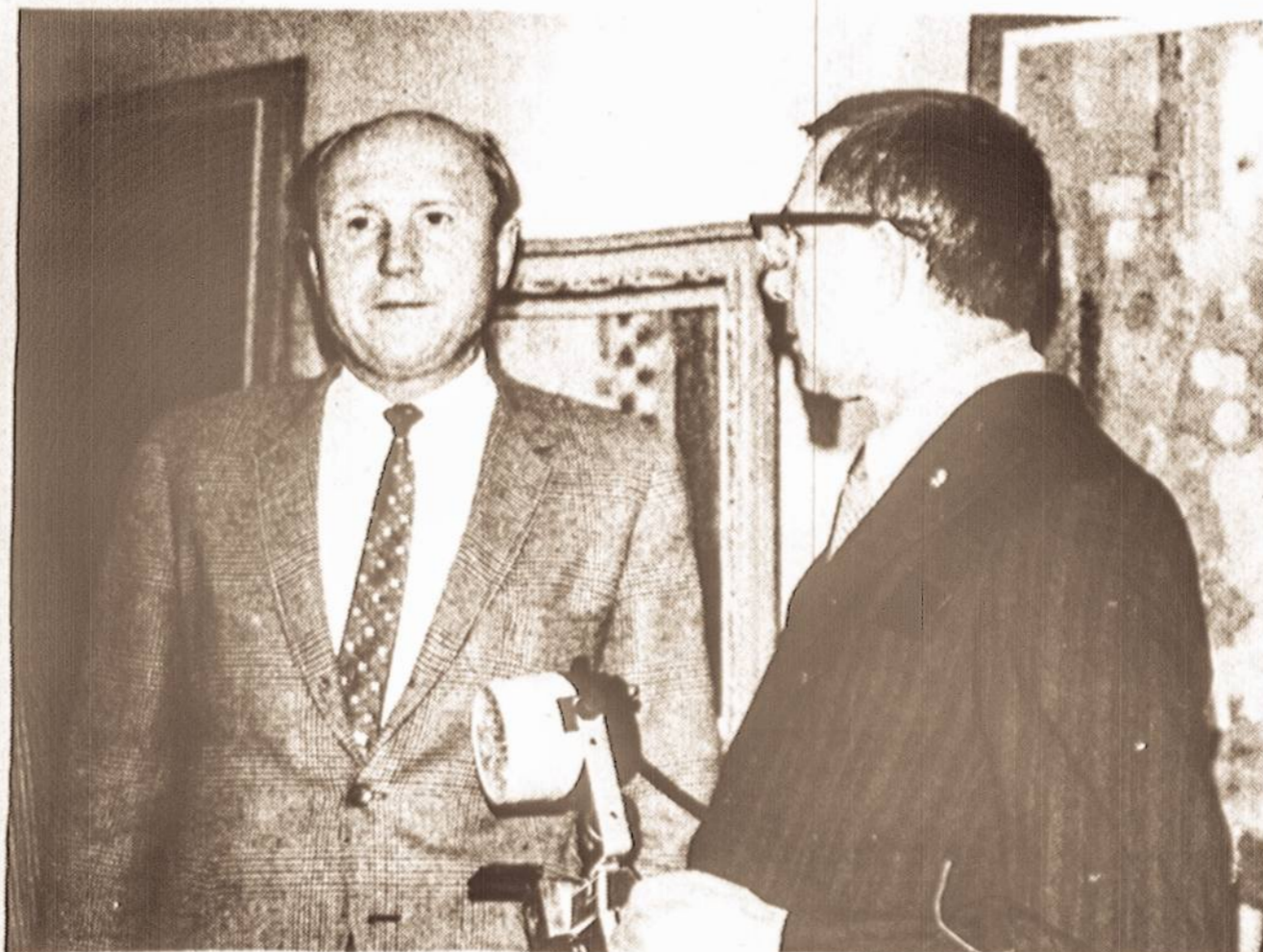
MUZIKO FAUSTO STROLIOS vadovaujamas neseniai suorganizuotas Jaunimo centro choras į savo pirmąjį koncertą gegužės 20 d. sutraukė nematytai daug publikos. Choras gražiai atliko visą eilę liet. liaudies ir liet. kompozitorių dainų. Antrą koncerto dalį atliko Jaunimo centro tautinių šokių grupė, kiek anksčiau susiorganizavusi, nei pats choras. Šokių mokytoja yra L. Braždienė.

Choro vadovas muzikas Strolia neseniai įsigijo magistrų laipsnį vienoje Chicagos konservatorių ir yra žinomas savo sugebėjimais dirbti su vaikų ir moksleivių choralais.

LIETUVIŲ FONDO suvažiavimas įvyko gegužės 12 d. Jaunimo centre. Viso dalyvavo 89 nariai, kurie turėjo 2,634 balsus. Tuo metu Lietuvių Fonde buvo 3,238 nariai su 8,170 balsų. Pranešimus padarė tarybos pirm. dr. Kazys Ambrozaitis ir kiti valdybos nariai.

Diskusijose daugiausia pasisakymų buvo dėl Fondo investavimo politikos. Vieni norėjo užtikrinti, kad pagrindinio Fondo kapitalo vertė nesumažėtų, o kiti, kad kuo daugiau pinigų būtų skiriama nūdien gyvybiniams kultūriniais reikalams. Fondo pagrindinis kapitalas siekia \$817,478.47. Per 1972 metus tas kapitalas padidėjo daugiau kaip \$73,000. Tais pačiais metais, atskaičius administracines išlaidas, pelno gauta per \$58,000, iš kurių jau paskirstyta per \$57,000. Per savo gyvavimą Fondas yra paskirstęs netoli ketvirčio milijon dol. įvairiems kultūriniais reikalams.

CICERO LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ mokslo metų pabaigtuvės įvyko gegužės 26 d. šv. Antano par. salėje. Aukštesniojoje mokykloje mokėsi 42 mokiniai, jų tarpe VIII klasėje buvo 12 mergaičių ir 4 berniukai. Jie visi baigė mokyklą. Padedant klasės globėjui mokytoju Pranui Zailskui, mokyklos baigimo atestatus įteikė par. klebonas kun. J. Stankevičius. Tai

Fotografas Z. Degutis, kurio nuotraukų matome ir Vienybėje, daktarų Lipskio ir Šalnos dailės parodos atidaryme Čiurlionio galerijoje. Šalia jo - Vytautas Bikulčius, buvęs Cicero gyventojas, dabar čia atvykęs į svečius iš San Francisco, kur pastoviai yra įsikūręs.

Jaunimo pavasarinėje šventėje Bučo darže buvo ir vyresniųjų, kurie nuotraukoje matomi poilsiaujant. Dešinėje sėdi mokytojas ir Vienybės bendradarbis J. Kreivėnas, toliau Vizgirdas iš Auroros, Genecevičius ir kt.

E. Šulaičio nuotraukos

buvo XIV abiturientų laida. Su šiais mokykla iš viso išleido 136 abiturientus.

Pradžios lituanistinėje mokykloje mokėsi 68 mokiniai, tame skaičiuje VIII skyrių baigė 13 mokinių.

IRENOS VALECKYTĖS baletu ir piano studijos devintasis pasirodymas įvyko gegužės 20 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje.

ALEKSAS URBA, šiuo metu Chicagoje turįs savo foto studiją, anksčiau buvęs žurnalo Playboy fotografas, ši rudenį dalyvaus Ham-burge, Vokietijoje, vykstančioje pasaulinėje foto parodoje.

DOMA ŠLEŽEVIČIENĖ, visuomenės veikėja ir labdarybės darbuotoja, nepriklausomoje Lietuvoje buv. ministro pirmininko Mykolo Šleževičiaus našlė, mirė gegužės 8 d. Atsisveikinimas su velione įvyko gegužės 11 d. Petkaus laido-tuvių koplyčioje. Gegužės 12 d. velionė palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

D. Pavalkytė-Šleževičienė buvo gimusi 1884 m. Pagausančio km., prie Kauno. Odontologijos mokslus buvo baigusi Kijeve. Porą metų padirbėjusi Ukrainoje. 1910 m. grįžo į Vilnių ir atidarė dantų kabinetą. 1912 m. ištekėjo už advokato Mykolo Šleževičiaus. Abu du buvo veiklūs tuometiniame Vilniaus gyvenime, o vėliau Kaune. 1922-23 metais buvo atvykusi į Ameriką rinkti aukų našlaičių amatų mokykloms ir dirbtuvėms steigti. Iš Lietuvos 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, o Amerikon atvykusi visą laiką gyveno Chicagoje ir aktyviai reiškėsi lietuviškoje veikloje.

Bendras Chicagos lietuvių operos Carmen pastatymo vaizdas gegužės 5 d. spektaklyje.

E. Šulaičio nuotrauka

Tarybų Sąjungos Ryšių ministerijos išleistas pašto ženklas, skirtas 650-osioms Vilniaus metinėms.

Tęsinys iš 7 psl.

statybos projektas. Senasis centras jau negali patenkinti miesto, kuriame gyvena virš 400 tūkstančių gyventojų. Tuo labiau, kad šis skaičius sparčiai auga ir aštuntojo dešimtmečio pabaigoje viršys 500 tūkstančių gyventojų.

Pilnai užstačius Antakalnio, Raudonosios Armijos, Žirmūnų ir Lazdynų rajonus gyvenamaisiais namais, pramonės įmonėmis, miestas toliau plėsis į šiaurės vakarus, kops į dešiniojo Nerles kranto viršutinės terasas. Ši vietovė tinkama visais atžvilgiais - gamybinio, funkcinio - planinio, higieninio - sanitarinio bei inžinierinio aspektais. Iki 1980 metų greta Lazdynų iškilis dar du - Karoliniškių ir Viršuliškių nauji gyvenamieji rajonai. Taigi Vilnius greit susilauks savotiško palydovo, kuriame pastoviai gyvens daugiau kaip 120 tūkstančių gyventojų.

Vienas svarbiausių Vilniaus generalinio plano uždavinių - sukurti miesto gyventojams palankias sąlygas darbui, gyvenimui, kultūriniam vystymuisi bei poilsiui.

SENAMIESČIO REKONSTRUKCIJA

Nors ir tolimesnė miesto statyba vyks industriniais metodais, bus siekiama, kad, nežiūrint į statybos tipinius projektus, miestas neprarastų ilgame istorijos bėgyje susiklosčiusių architektūrinių tradicinių bruožų.

Daug lėšų ir jėgų skiriama senamiesčio rekonstrukcijai. Čia pastoviai bus mažinamas gyventojų skaičius, daugiau įrengiama

visuomeninės paskirties įstaigų: parduotuvių, kavinių, valgyklų, butinio aptarnavimo įmonių. Čia esantys gyvenamieji namai turės visus komunalinius buitinius patogumus.

Kaip ir viso pasaulio miestuose, taip ir Vilniuje aštrėja triukšmo, oro bei vandens užteršimo problema. Todėl Vilniaus vystymo plane numatytos priemonės kovai prieš šias negeroves. Iš miesto centrinės dalies bus keliamos ten esančios kal kurios pramonės įmonės, statomi galingi vandens valymo įrenginiai, vis daugiau atsisiras žaliųjų zonų, skverų, aikštelių, parkų. Ypač didelis dėmesys bus kreipiamas į transporto sriautų nukreipimo iš centrinių į šalutines miesto magistrales, naujų kelių ir gatvių tiesimui, senų rekonstravimui. Baigiami statyti stambūs transporto mazgai prie naujausių Lazdynų ir Valakampio tiltų, Polocko ir Antakalnio gatvėje. Numatoma naujos magistralės statyba nuo miesto centro į tolimiausią Vilniaus rajoną - Naująją Vilnią.

Vilniuje įsteigti Lietuvos Prekybos ir pramonės rūmai. Jie padės plėsti ekonominis ir mokslinius techninius ryšius su kitomis šalimis, informuos apie užsienio valstybių ekonomiką ir užsienio prekybą, padės rengti užsienio parodas Lietuvoje, dalyvaus užsienyje organizuojamose tarybinėse prekybos ir pramonės parodose, atliks prekių, žaliavų ir įrengimų ekspertizę ir kt.

Just. Marcinkevičiaus dramaturgų kalba, atspausdinta žurnalo "Družba narodov" 1972 m. antrame numeryje.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYT. BELECKAS
Savininkas

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1883 Madison Street • Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudimo ir visais reikalais kreipkitės!

REAL ESTATE & INSURANCE.

John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių pareiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas

Virginia 6-1800

JUOZO BANDŽIUKO

THEATRE CAFE

Čia vaišinsitės ir vaišinsi ne tik Amerikos veik visais gerimais — alumi, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

96 - 10 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.

Tel. 846 - 9884

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY . MUTUAL FUNDS . INSURANCE

Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, įgyjant apdraudus; federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiai kitais reikalais, -- kreipkitės!

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477
87-09 Jamaica Avenue

Woodhaven, N. Y. 11421

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. vak.

CABINET MAKER

CUSTOM BUILT

* CABINETS * BOOKCASES * ANTIQUE REPAIRING
* FORMICA WORK SPECIALISTS

AUGUST VILENIŠKIS

119-20 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y.

VIROGINIA 7-5760

**MIRĖ SENIAUSIAS LIETUVIS POETAS
90 METŲ KAN. MYKOLAS VAITKUS**

Gegužės 20, 6:20 v. r. Providence, R. I., ligoninėje mirė seniausias lietuvių rašytojas-poetas kan. Mykolas Vaitkus, vienintelis iki šiol išlikęs Maironio artimas bičiulis, nors už jį ir jaunesnis. Sunkiai tesirgo tik porą savaitių.

Palaidotas geg. 23 d.

* * *

Buvo gimęs 1883 m. spalio 27 Gargžduose, Kretingos apskr. Baigęs Liepojos gimnaziją ir Kauno kunigų seminariją, 1906-1908 m. studijavo Petrapilio dvasinėje akademijoje, 1908-1909 m. Innsbruck universitete teologijos ir kitus mokslus.

Mokytojavo Smolenske, rūpinosi Pirmojo karo pabėgėlių reikalais.

1918 m. grįžęs į Lietuvą, įsijungė į spaudos darbą. Redagavo Šv. Kazimiero d-jos ir kitus leidinius.

Tai buvo išsamaus išsilavinimo, plačių pažiūrų, kultūrinių interesų žmogus, ne tik nepriklausomoje Lietuvoje, bet turėjo daug ryšių su Vakarų Europos ir su JAV intelektualais bei mokslo ir meno žmonėmis. Buvo Lietuvių Katalikų mokslo akademijos narys, Šaulių Žvaigždės kavalierius, American International Academy amžinasis narys, Star and Cross of Academic Honor laureatas, The American Academy of Political and Social Science narys, Maltos ordino kavalierius, Lietuvių Rašytojų d-jos garbės narys.

Yra kūręs ne tik lyriką, rašęs beletristikos raštus, dramas, satyras ir atsiminimus. Jo literatūrinis palikimas labai gausus.

Iš jo poezijos rinkinių, išleistų nuo 1911 m. iki šiol paminėtini: Margumynai, Šviesūs krislai, Liepsnelės, Nušvitusi dulkė, Vienatvė, Aukso ruduo, Nuošaliu taku, Alfa ir Omega, Šerkšno sidabras ir kt., Poemos Laimė, Genijus ir meilė, dramos - Žvaigždės duktė, Žaibas ir mergaitė. . .

Rašė apysakų, apybraižų, vertė eilėraščių ir operų libretų.

Yra parašęs aštuonis toms vertingų atsiminimų iš nepriklausomos Lietuvos ir ankstesnių laikų.

Raštuose daug ilgų dešimtmečių Lietuvos įvykių, minimi įvairių grupių ir profesijų žmonės. Jis juos apibūdino spalvingus ir gyvus, įdomesnius, negu jie iš tikrųjų buvo, ar mes jų tokių nepastebėjome.

Atsiminimuose nejuodina net priešų, visus pateisina, atleidžia jų padarytas skriaudas.

ĮVAIRIOMS ŠVENTĖMS
PAPUOŠALŲ GAUSITE

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

— Gėlės įvairiom progom —

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius
atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454; vakarė:
738-1946. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

**SILVER BELL
BAKING CO.**

A. Radzionas, savininkas

MOSŲ SPECIALYBĖ LIETUVIŠKA DUONA, PYRAGAI
VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS.

43-04 Junction Blvd.
Corona, Queens, N. Y. 11368
Tel. 779-5156

**Rašomasias mašinėles lietuvišku raidynu
galite užsisakyti Vienybėje**

Jų galite užsakyti laiškais arba asmeniškai Vienybėje įsigyti. Mašinėles gamintos Vokietijoje. Jas galima siųsti saviškiams į Lietuvą. Pati lengviausia ir mažiausia tik 14 svarų, kainuoja \$105.50. Didesnės mašinėles \$139.50. Amerikoje atstovybėse mašinėlių dalis galima gauti visur. Jų turi ir Lietuva.
VIENYBĖ, 192 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N. Y.

**LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Funeral Directors**

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNSYLVANIA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN FUNERAL HOME

WILLIAM H. BEARD, SUPERVISOR

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER

JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

EUPHROSINE MKUŽIŪTĖ, SLA IZDININKĖ dirbanti vienoje didelėje amerikiečių bendrovėje, savo tarnybos reikalais buvo nuskridusi į San Diego, Cal. ir ten dalyvavo US Trade Mark metinėje konferencijoje. Pakeltui ji buvo sustojusi Los Angeles mieste ir susitikusi su vietine SLA kuopa, kuri jau su rengė pagerbimo vakarienę. Grįždama į namus, ji buvo sustojusi Meksikoje, Las Vegas ir Chicagoje.

EMILIJA ČEKIENĖ Liet. Tautinės Sąjungos seime išrinkta centro valdybos pirmininke. Kiti valdybos nariai yra: Stela Abratienė, Juozas Bagdonas, Petras Mačiulaitis, Jurgis Sirusas. Kontrolės komisijon išrinkti Petras Didelis, Juozas Maurukas ir Vytautas Matonis. Seimas įvyko Detroitte gegužės 26-27 dienomis.

JURGIS SIRUSAS savo lėšomis išleido Algirdo Brazinsko poezijos knygutę, pavadintą "Už mylimą Baltiją". Knygutėje yra 15 eilėraščių. Ilustracijos dail. Juozo Bagdono. Kaina \$2. Knygutė lietuviams gali būti įdomi ne tiek savo literatūrine puse (meno ten visai nėra), kiek politine. Jos autorius, kaip žinia, kartu su tėvu sėdi Turkijos kalėjime ir laukia teismo sprendimo. Neturėdamas ką daryti, jis rašo eilėraščius ir mokosi angliskai.

ADV. STEPONAS BRIEDIS, JR., ateinančius metus pirmininkaus New Yorko ALTu. Pirmuoju vicepirmininku bus buvęs pirmininkas Petras Ažuolas, II-uoju vicepirm. A. Koncė, išd. J. Gasiliūnas, sekr. J. Galdys, fin. sekr. Br. Bobelis ir išdo globėjais - J. Ivašauskas ir V. Steponis.

MAGDALENA GALDIKIENĖ, dail. Adomo Galdiko našlė ir žymi katalikų organizacijų veikėja, išvyksta nuolatos apsigyventi į Putnam, Conn.

NEMAŽAS SKAIČIUS NEWYORKIEČIŲ ruošiasi vykti birželio 17 d. į Pabaltijo tautų festivalį Garden State Meno centre, Holmdel, N. J. Programos pradžia 1:30 val. popiet. Ją atliks lietuviai, latviai ir estai. Lietuviams atstovaus Clevelando taut. šokių grupė "Grandinėlė", vad. L. Sagio ir L. Stuko vadovaujamas moterų sekstetas "Žibuoklės". Latviai pasirodys su jungtiniu choru ir kanklių grupe, o estai prisistatys su mergaičių gimnasčių ir tautinių šokių grupe, jauna pianiste Maja Tobias-Duesberg ir soliste Carmen Animaci. Meno centras talpina apie 5,000 publikos.

NEW YORKO APYGARDOS Liet. Bendruomenės rinkimuose į tarybą, kaip skelbia balsavimo komisija, iš viso balsavo 775 asmenys. Kandidatų buvo 14. Balsuota tik už penkis. Penki daugiausia gavę balsų yra prel. J. Balkūnas - 519, A. Vakselis - 399, dr. V. Radzivanas - 371, Vitalis Žukauskas - 297 ir kun. Pranas Raugalas - 296. Atstovais į Liet. Bendruomenės seimą rinkti buvo 15 kandidatų. Penki daugiausia gavę balsų yra prel. J. Balkūnas, A. Vakselis, kun. Pr. Raugalas, dr. B. Radzivanas ir T. Paulius Baltakis, OFM.

DR. BRONIUS RADZIVANAS iš New Yorko dalyvavęs Amerikos ir Pasaulio Liet. Gydytojų S-gos suvažiavime Chicagoje gegužės 26-27 dienomis, tapo perrinktas į Revizijos komisiją. Kartu su joje komisijoje yra dr. L. Giedrikenė ir dr. V. Tumasonis. Dvejims metams naujon valdybon išrinktas pirm. dr. G. Balukas, vicepirm. dr. M. Šaulys ir sekr. ir išd. - dr. M. Vygantas.

DARIAUS IR GIRĖNO MINĖJIMAS šiemet įvyksta šeštadienį, liepos 14 d., 3 val. popiet prie didvyrių paminklo Lituanikos aikštėje Brooklyne.

Dail. Dobužinskio parodoje: iš k. į d. - Jurgis Montvila, dail. Č. Janušas, viešnia iš Vilniaus med. gyd. Ona Seserlgienė ir jos giminaitė iš Connecticut Viktorija Jacobsen. Viešnia iš Lietuvos yra H. Montvilienės giminė ir Amerikoje paviešės keletą mėnesių.

Išlydinti Lietuvą - gegužės 28 d. iš New Yorko su ekskursija išskrido Vienybės skaitytoja Regina Smitiene (vid.), gyvenanti Irvington, N. J. Ją palydi sūnus (k.) ir vyras bei jų bičiuliai Mackevičiai.

BALTIC - AMERICAN FESTIVAL

Continued from page 5
particularly to Latvians, Estonians, Lithuanians and Finns.

The Žibuokles Lithuanian Women's Sextet of New Jersey, under

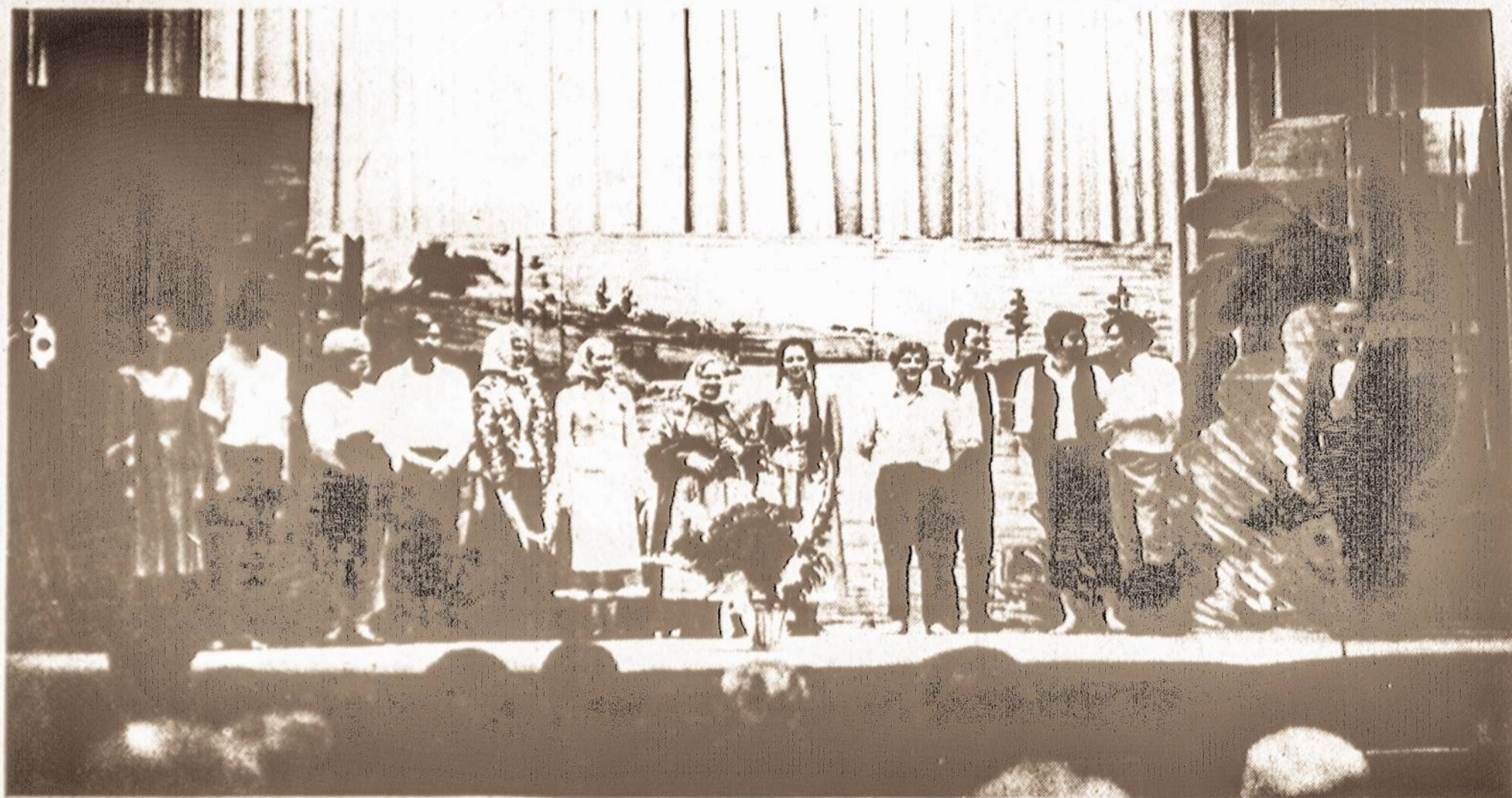
the direction of Louis Stukas, will express Lithuanian songs they have featured in many concerts in the United States and Canada and on recordings.

Rita Rikka and Priit Paabo, Lakewood High School students of Estonian ancestry, will present piano selections, and Carmen Animagi, Estonian soprano presently a student of music at Roosevelt University, Chicago, will sing selections of the land of her heritage.

The program was unfolded in a joint announcement by Valentinas Melinis of Matawan, festival chairman, and his two co-chairman, Ernests Donis of East Brunswick and Juhan Simonson of Lakewood.

The Baltic event is one of a series of heritage festivals the New Jersey Highway Authority has scheduled for this year to raise resources for the Garden State Arts Center Cultural Fund, which underwrites free shows for New Jersey senior citizens, young people, war veterans and the blind. The Authority operates the Arts Center, located in Telegraph Hill Park off Exit 116 of the Garden State Parkway, and administers the Cultural Fund.

VIENYBĖ. 1973 m. birželio 1 d.

New Yorko lietuviams du spektaklius surengė iš Kanados atvykęs Hamiltono dramos teatras "Aukuras". Gegužės 19 suvaidino J. Jankaus dramą "Audrone", o gegužės 20 d. - Vyta. Alanto komediją "Šiapus Uždangos". Nuotraukoje: "Audronės" spektaklio vaidintojams ir jo vadovei E. Dauguvietytei-Kudabienei dėkoja New Yorko rengėjų vardu A. Vakselis (d.).

Salomėjos Narkėliūnaitės nuotraukos